

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 27 (325) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. LIEPOS-JULY 15 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

Braska visa sovietija

MASKVOJE LIKVIDUOTAS TREČIAS VALDOMOSIOS VIRŠŪNĖLĖS NARYS — VICE PREMJEERAS BERIJA. — VENGRIJOJ LIKVIDUOTAS PREMJEERAS RAKOŠI. — TRYŠ DIDIEJI WASHINGTONĖ SUTARIA. — MASKVA ATIMA IŠ BERLYNO BADO DUONĄ.

Praėjusių dviejų savaitių bėgy tarptautinėje politikoje pasireiškė didžiulį įvykių.

Nors ir lauktas ir neišvengiamas, bet vis dėlto „pritrenkiantis“ įvykis yra vieno didžiųjų sovietinių budelių BERIJOS LIKVIDAVIMAS.

Berija ilgus metus buvo Stalino akis, ausis ir dešinioji — pati kruviniausia — ranka, skerdusi žmones be jokio žmogiškumo. Milionai Rusijos ir kitų jos okupuotų kraštų žmonių Berijos egzėkucija neteko gyvybės. Spėjama, kad ir Stalinas yra Berijos (drauge su Malenkovu) auka. Spėjama, kad Stalinas, bandydamas paslėpti nuo istorijos kruvinuosius savo darbus, kurių vykdytoju buvo Berija, sumanė likviduoti ir Beriją, kaip vieną didžiausių liudininkų. Šis nelaukė savo pirmakū — Jago dos ir Ježovo — likimo, ir kovą 5 d. Staliną nudobė. Bet... sovietuose, kur visa valdžia laikosi teroro priemonėmis, kur valdžios viršūnėse išsilaikoma tikrai žudant savo konkurentus — Berija neapskaičiavo. Jis Malenkovą išskėlė, tikėdamasis jo dėkingumo, bet susilaukė to paties likimo. Ten, kur nėra laikomasi teisėtumo ir demokratijos principų, kur viskas palaikoma smurtu ir teroru, kito kelio nėra, kaip tik tas kultas, ir tas ištikimasis sovietinis ir komunistinis sargas.

BERIJA APKALTINTAS IŠDAVIMU.

Įprastu trafaretu Berija apkaltintas kaip „imperialistų agentas ir jų samdinys, tyčia trukdęs valdžios kolchozine programą, vykdęs sabotažą, kurstęs tautų neapykantą, bandęs grąžinti Rusiją į kapitalizmą ir esąs liaudies priešas“. Todėl pašalintas iš Malenkovo, kaip premjero pasėję jo pareigų, ir kompartijos, padėtas į kalėjimą ir atiduotas teisėjui... Sic transit!

Taigi, Malenkovas Beriją likvidavo. Kažin kuris kurį po to likviduos? Jų dabar, preten duojančių smaugti Rusijos laudį, yra visa eilė: Molotovas, Malenkovas, Bulganinas, Žorščikovas ir tt?

Bet Rusijoje vidaus skejdynės prasidėjo ir tai jau yra gerai. Gal dėl to susipras Churchillis, Lanielis ir kiti.

Idomi smulkmena: JAV ats tovas Maskvoje apie šiuos vykius pranešė jau prieš keletą dienų ir pats išvyko į Europos vakarus, kad greičiau galėtų pasiekti Vašingtoną, kai Maskvoje prasidės skerdynės. Labai jis jau Vašingtone informuoja Eisenhowerį.

Lauksime daugiau Maskvos įvykių, nes šituo pirmuoju pasiskerdimu įvykiai nesibaigs. Ten, kur nėra demokratijos, ten viskas daroma tikrai smurtu bei fizine jėga.

Ne be ryšio su šiais įvykiais vystosi įvykiai ir kitose sovietų valdomose srityse. Bėdrai imant,

BRASKA VISA SOVIETIJA.

Komunistų valdomoje ritymėje Vokietijoje žmonių skilimas prieš diktatūrą nesibaigia. Berlyne darbininkai renkurimsta dar ligšiol. Streikų tebesitėsia. Kadangi siautėja sovietinis teroras, tai laikoma si daugiau pasipriešinimo, todėl darbininkai rai-

giausiai perėjo į „sėdėjimo streikus“.

Tačiau, kilęs Čekoslovakijoje, darbo žmonių sukilimas per simetę į rytinę Vokietiją, dabar jau

SUKILIMAS PERSIMETĖ Į LENKIJĄ.

Lenkijoje vyksta antikomunistinės bei antisovietinės demonstracijos. Kaikur sugadin ti geležinkeliai. Lenkų policija nešaudo į darbininkus. Rusai tam tikslui siunčia savo kariuomenę, bet ir joje yra drausulių, kurie atsako šaudyti savo draugus darbininkus.

Sukilimų banga persimetė ir į Bulgariją bei Vengriją. Bandydama pastoti sukilimams kelią,

MASKVA DARO VALY- MUS VENGRIJOJE.

Rakoši pašalintas ir vieton jo paskirtas Nagy. Rakoši, kuris Vengrijoje vykdė sovietinį smurtą, dabar pripažino viešai, kad viskas, kas buvo jo valdžios daryta, buvo daryta klaidingai. Be ko kita, jis pripažino, kad žemės ūkio kolektivi zacija buvo vykdoma prievarta. Dabar, pasakė naujas pirmininkas Nagy, kraštą valdysianti ne partija, bet valdžia... Tokie pasisakymas yra priešingai sovietinei komunistinei sant varkai, bet tai yra daroma, kad nuramintų žmones, kurie nepakeldami sovietinio smurto, daro sukilimus. Bet ar užteks to? Yra daug duomenų, kad

SOVIETINĖ REVOLIUCIJA PLEŠIS.

Kartą prasidėjusi, ji augs ir sunku bus ją sulaukyti, nes žmo nės jau trūksta kantrybės.

KYLA DIDELES PAINIAVOS.

Ir vis dėl sovietų. Dėl sovietinės santvarkos rytinėje Vokietijoje kilo revoliucija, nes darbo žmonės sumažinti uždarbiai ir jie palikti badauti. Dėl tos santvarkos vyksta mais to produktų trūkumas.

Amerika, norėdama padėti vokiečiams, siunčia 15 milijonų dolerių vertės maisto nemo kamai, bet Maskva uždraudė Berlynui tą pagalbą priimti: geriau tegul darbo žmonės miršta badu, negu jie bus išgelbėti „buržuazijos“ pagalba.

Kilo konfliktas. Nors Maskva uždraudė priimti kviečius ir kitą maistą, bet Amerika siunčia ir jėškos būdų, kaip tą maistą badaujančioms perduoti... Berlyne ir pasieniuose bus sandėliai, jo ir žmonės iš ten galės gauti...

KOREJOJE DIDELES KOVOS.

ir kurias kinai mėtė mases žmonių.

Bet pietų Koreėja nenori tai kytis. Ji galės ir viena kovoti, nes ir dabar 60 proc. fronto laiko patys pietiečiai. Komunistai plečia kovas ir Indokinijoje ir Malajuose... Dėl to susirūpinę ir

VASINGTONĖ SUSIRINKĖ MINISTERIAI

JAV, DB ir Prancūzijos. Jie nutarė stipriau kovoti su smurtiniu komunizmu. Jie nepripa žins kom. Kinijos ir jai ruošia didesnę blokadą. Prancūzija pasižadėjo imtis stipresnių priemonių.

LIETUVISKI IR KITI REZISTENTAI

imasi priemonių prieš bandy-

mus glostyti sovietus ir ryšium su Bermudų pasitarimais įteiks savo pareiškimų, bet apie tai sekanciam NL nr.

— Dipl. Šešas St. Lozoraitis N. Lietuvos konsulu paskyrė Kolumbijos sostinėn Caracas, Stasį Sirutį.

— Liepos 24 dieną Europą išvyksta LLK pirm. V. Sidzikauskas. Tuo reikalu sekanciam „NL“ nr. skaitykite pasikalbėjimą su min. V. Sidzikausku.

— Dules pareiškė, kad pasirašius Korejos paliaubas, bus rūpinamasi Korejos sujungimu į vieną valstybę.

Min. St. Lozoraitis

aktualiaūs klausimais

PASIKALBĖJIMAS SU DIPLOMATŲ ŠEFU.

Lietuvos Diplomatinės Šešas min. Lozoraitis lankėsi Paryžiuje ir maloniai sutiko pasidalinti su Jūsų korespondentu kai kuriomis savo mintimis ir nuomonėmis dėl paskutiniųjų tarptautinių politinių įvykių ir lietuviškų reikalų. Šias mintis pasikalbėjimo — interview formoje čia pateikiame.

Pradedame nuo pasikeitimų Maskvoje. Dėl jų p. ministeris pareiškia:

— Pastaruoju laiku dažnai kalbama apie naują Sovietų politiką, naujus vėjus. Esmėje jų nieko nėra naujo tame manevre, kurį Maskva daro po Stalino mirties. Ir Stalinui esant gyvam buvo jo ir sovietų vyriausybės pareiškimų apie tariamą galimumą sugyventi Vakarų Pasauliui su Sovietų valdoma ir engiama Žemės dalimi.

Kaip ten bebūtų, neįvyko nieko, kas galėtų susilpninti mūsų ištikinimą, kad Lietuvos Nepriklausomybė bus atstatyta, ar kas galėtų sumažinti mūsų pasiryžimą tam tikslui visomis išgalėmis dirbti.

Priešingai, mūsų viltis stiprina Jungtinių Amerikos Vals tybių politika, ypač tokia, kaip ji buvo suformuluota Prezidento Eisenhowerio ir Valstybės Sekretoriaus Dulles, tiek santykių su Sovietų Sąjunga, tiek bolševikų okupuotų kraštų laisvės atstatymo klausimais.

Tačiau Sovietų vykdomas manevras uždeda mums pavolę sulintensyvinti mūsų politinį darbą, prisidėti prie sovietų manevro demaskavimo, kel ti aiškint Lietuvos padarytas ir daromas skriaudas, siekti, kad Lietuvos ir kitų valstybių Nepriklausomybės atstatymas, paliausiojant jas nuo sovietų okupacijos, būtų padarytas praktiškai ir aktualios didžiųjų valstybių politikos objektu, ir kaip toks figuruotų jų eventualiuose pasikalbėjimuose su Sovietų Sąjunga.

Šitaip ir vieningai, veikdami, mes ne tik atliksime savo pareigą Lietuvos atžvilgiu, bet taip pat patarnausime demokratijos konsolidavimui pasaulyje. Iš tikrųjų, niekas negalėtų taip pakenkti demokratijos idėjai ir autoritetui, kaip tie jos atstovai, kurie rodytų nejautrumą likimui tų tautų, kurios tapo sovietų aukomis, ar darytų kompromisus, pažeidžiančių tų aukų teises ir interesus.

Kas joms svarbu, tai užtikrinimas, kad ir jos galės naudotis demokratijos gėrybėmis,

Dar vienas budelis, L. Berija,

priešo liepto galą, o kiek tokių Rusijoje komunistų buvo padaryta ir kiek dar bus?

Geros žinios iš veiksnių

ORO PASTU IŠ TREMTIES

Džiaugiuosi pranešdamas vis geresnių žinių iš lietuviškų jų veiksmų.

Spėju, kad oficialiuosius komunikatus esate gavę, — jų ne kartosiu. Faktas aiškus — VLIKas ir Dipl. Šešas jau konkrečiai susitarė ir darbas pradamas. Svarbu pabrėžti — sutartinis darbas. O jo dabar daug ir nepaprastai svarbaus. Todėl ypač yra svarbu, kad pasiektas konkretus susitarimas ir sutartos veiklos gairės.

Beje, vienu punktu nesutarta, nes išsiskyrė nuomonės. Tai liečia Nepriklausomos Lietuvos atstovų skyrimą prie valstybių valdžių. VLIKas, kaip teko patirti, yra nusistatymo, kad atstovai būtų skiriami abiems veiksniams susitarus, o Dipl. Šešas laikosi nuomonės, kad dipl. atstovus skiria jis vienas.

Atrodo, kad šis Dipl. Šešas nusistatymas neturi tvirto pagrindo. Nepriklausomybės laikais ne vienas dipl. atstovas nesti paskirtas nesutarus ka-

binete. Kas kita, kas oficialiai paskirtąjį pristato. Pristatymas natūraliai priklauso Dipl. Šešiui, bet atstovo parinkimas neabejotinai turi būti padarytas sutartinai. Ir, man atrodo, kad galų gale taip ir bus susitarta. Tikrai gi — net ir gražiau būtų, kad ir čia būtų visiškai susitarimas ir visiškai bendradarbiavimas, kuris juk bloga niekam negali padaryti. To reikalauja ir veiksnių veiklos orumas.

Jūsų korespondentui teko patirti, kad susitarimas yra net platesnis ir išsamesnis, negu paskelbtas, — o tai jau yra opumizma keliai faktai, ypač, jeigu pridėsime, kad VLIKe jau yra ir Mažosios Lietuvos atstovai — E. Simonaitis, kaip pastovus dalyvis ir p. Gelžinis, kaip jo pavaduotojas.

Malonu pasveikinti ir veiksmus su susitarimu ir Mažosios Lietuvos atstovus VLIKe. Pagaliau, pagaliau... Ir dėl ko tiek daug bergždžiai laiko eikvota?!

(hlj).

siųsti. Reikia, kad atitinkama vyriausybė jį priimtų ir pripažintų įrašydama atitinkamu titulu į diplomatų sąrašą. Kaip tik šiuo atveju ir atsiranda dažnai neįveikiamų sunkumų, nes kai kurios vyriausybės tesutinka priimti neoficialų atstovą, kuris nefiguotų diplomatinių atstovų sąrašą. Pav., klystų, kas manytų, kad Ispanija ar Portugalija sutinka priimti normalų, pilnatiesį Lietuvos diplomatinį atstovą. Mūsų atstovas Paryžiuje Dr. S. Bačkis Ispanijoje ir Portugalijoje vizituoja nėra daries ir tenai iš viso nėra buvęs. Aš tikiuosi, tačiau, kad Lietuvos atstovavimą Ispanijoje taip pat bus galima sutvarkyti.

Kai dėl Vokietijos tai būtų labai perdėta tvirtinti, kad ji sutiktų priimti Lietuvos atstovą, jeigu turimas galvoje oficialus Lietuvos atstovas. Todėl atstovo Vokietijai priimti nesutinka. O neoficialinis Lietuvos atstovavimas Bonnoje buvo mano sutvarkytas man ten lankantis 1952 metų pradžioje.

Vokietijos Užsienio Reikalų Ministerija yra davusi sutikimą, kad mūsų interesais Bonnoje laikinai ir neoficialiai rūpintis aš. Pereitų metų gal le aš vėl buvau Bonnoje ir pradžioje, kad Vokietijos vyriausybė sutiktų Lietuvos atstovavimą pastatyti į formalinę plotmę. Atsakymo į tai dar nesu gavęs. Tokią pat padėtį Bonnoje turi Estija ir Latvija.

Atstovybės steigimas Kuboje būtų liuksusas, kuriam mes lėšų neturime.

Iš vadovaujančių Vliko asmenų pasisakymu per jų atsilankymus Paryžiuje galima padaryti išvadą, kad Vliko buvimą dabartinėje formoje patvirtina jo noras pristiekti, sutartinai su Diplomatinės Tarnyba, reikalus prie Placiosios Konferencijos, nuo kurios priklauso ir eventuali Vliko reikla ir kiti neabejotinai patvarkymai. Tačiau visuomenė nebegirdi nieko tikslesnio šios Konferencijos reikalais, o laikas bėga... Nesinorėtų tikėti, kad Vlikas vengia pasitarimų... Kokiame stovyje yra dabar Vliko santykiai su Diplomatinės Tarnyba ir ar yra koks susitarimas šioje srityje?

— Pirmiausia, esminis pagrindas visu užsienio lietuvių bendram darbui yra visų mūsų pasiryžimas ginti Lietuvos teises ir prisidėti prie Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo. Praktiškai bendradarbiavimo tarp Diplomatinės tarnybos ir Vliko tvarka buvo nustatyta pereinamuoju laikotarpiu. Būtent, buvo sutarta su Vliku, kad toks bendradarbiavimas vykdomas Vliko pirmininkui ir Diplomatinės Šešiui tarantis. Kiekvienas jų į pasitarimus gaiviai kvesti reikalingus žmones. Šiais metais aš sutariau su Vliko Pirmininku smulkesnius nuostatus, kurie minėtą tvarką papildė. Tokiu būdu sudarytas kelias savitarpį informuoti ir svarstyti aktualius klausimus žodžiu ar raštu, žiūrėti reikalo.

Dėl Konferencijos yra sutarta su Vliku, kad jį šauks Vliko Pirmininkas ir aš, susitarę savo tarpe dėl vietos, laiko, dalyvių ir darbotvarkės. Turėdamas galvoje, kad Konferencija turi būti paruošta labai kruopščiai ir atidžiai, aš buvau pasiūlęs Vlikui, kad Konferencijos projektą apdirbtų didesnė komisija, kuri susirinktų Amerikoje.

Šiam pasiūlymui neradus pritarimo, buvo sutarta sudaryti mažą komisiją Europoje, iš Vliko ir mano atstovų. Jos uždavinys — paruošti sumanytus reikalingus Konferencijai sušaukti ir pristatyti juos patvirtinti Vliko Pirmininkui ir man. Mano atstovu Komisijoje yra Dr. A. Gerutis. Apie sumanyta reformuoti Vliką ir dargi Konferencijoje, aš nesu paimformuotas.

Nėra abejonės, jog iš Konferencijos laukiama realių ir konkrečių darbo vaisių, todėl jos parengimas turi būti labai rimtas.

Kita Konferencijos pasisiekimo sąlyga būtų demokratiškumas, kuris turėtų pirmiausia pasireikšti tame, kad Visuomenė pasakytų spaudoje ir kitais būdais savo nuomonę ir pateidavimus dėl Konferencijos dalyvių, svarstytinų klausimų ir tt.

Aš būsiu labai dėkingas kiekvienai organizacijai ar atskiriems žmonėms, kurie praneš man tuo reikalu savo patarimus ir samprotavimus.

— Pagal Monsinjoro Vvskuo Brizgio Pareiškimą „Nepriklausomai Lietuvai“ išieina, kad Italija sutiktų Jums grąžinti Nukelta į 2 psl.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00
 Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. Amerika \$ 5.50
 Visur kitur \$ 6.00 Other Contries \$ 6.00
 Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškojimų kaina .. \$ 1.00
 Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

ALT'o veikla

ALTO PIRMININKO L. ŠIMUČIO PAREIŠKIMAS

— Neabejoju, kad visiems yra gerai žinoma, — sako ilgametis ALTO pirmininkas L. Šimutis, — jog pats vyriausias ir svarbiausias ALTO uždavinys yra a) apjungti visas Amerikos lietuvių organizacijas ir visus patriotus lietuvių vieningais ir ryžtingais darbais padėti bolševikų okupuotai, kankinamai, tačiau nepalūžusiai Lietuvai atkovoti savo šventas teises į laisvą nepriklausomą gyvenimą ir b) kovoti prieš komunizmą vis dar besiekiantį pavergti daugiau tautų ir valstybių. Šiuo metu aktualiausi ALTO darbai yra:

1) visomis galimomis priemonėmis remti prezidento Eisenhowerio ir naujosios vyriausybės naujai paskelbtą politiką — pavergti tautų išlaisvinimo politiką — ir būdėti, kad nuo to nusistatymo nebūtų nukrypta, kad ir vėl nebūtų grįžta į vad. „containment“ (sulaukymo) politiką, kuri anapus geležinės uždangos kenčiančioms tautos nedaug vilčių teduoda išsilaivinti. 2) Kreiptis į JAV Kongresą prašant su daryti specialų komitetą klatingiems Lietuvos „liaudies seimo“ rinkimams iširti, kad parodytų pasauliui, kaip bjauriai Sovietai pasielgė su Lietuva, kurią jie pavergė, tačiau ne sigėdi skelbti, kad bolševikai yra mažųjų tautų „draugai“ ir „išlaisvintojai“. 3) Nesustoti daryti įtakos JAV Senatui, kad greičiau ratifikuotų Genocido Konvenciją. 4) Altas rūpinasi suteikti kiek galint daugiau pinigų, kad visus minėtuosius uždavinius sėkmingiau atliktų ir kad platesniu mastu paskleistų amerikiečių spaudoje informacijų apie Lietuvą.

— JAV Prezidentas ALTO delegacijai priėmė kovo 26 d. Baltuosiuose Rūmuose. Į mūsų iškeltus klausimus prezidentas atsakė simpatyškai ir palankiai. Kad jisai remia ir remia lietuvių tautos pastangas atstatyti savo laisvę ir nepriklausomybę, dėl to neliko jokios abejonės. Delegacija ypač buvo patenkinta tuo, kad Prezidentas pritarė ALTO planui kreiptis į JAV Kongresą iširti smurtu prarastus Sovietų rinkimus Lietuvoje. Nuvykusi kartu su delegacija kongreso narį Kersteną paprašė daryti tuo reikalu žygių ir susisiekti

TAUTOS FONDAS

APLINKRAŠTIS

Visiems lietuviams, Organizacijoms ir Skyriams, TFA Skyriams, Kanadoje.

Liečia: 1. TF Nuostatai.
 2. Lėšų telkimas.
 3. Skyrių steigimas.
 4. Pasų platinimas.
 5. Aukotojų skelbimas.
 6. Pinigų prisuntimas.

1. Yra gauti Vliko patvirtinti Tautos Fondo Nuostatai. Pa skutiniam Atstovybės posėdy šie nuostatai buvo peržiūrėti ir rasti atitinką Kanados lietuvių organizacijų sudarytam būdū Tautos Fondui lėšoms telkti. Su šiuo aplinkraščiu jie išsiuntinėjami organizacijoms, jų skyriams, TFA Skyriams, KLB Ap. Valdyboms. Laikraščiai prašomi TF Nuostatus per spausdinti visų lietuvių žinojimo ir vadovavimosi dėliai.

3. Tautos Fondo Atstovybė, per Skyrius ir organizacijas telkia lėšas TF-ui nusistovėjusiu laisvu apsidėjusių aukos forma. Lėšos TF yra telkiamos atskirai nuo kitų bendruomeninių tikslų. Anksčiau pramitytoji dalis TF reikalams yra

išskirta iš KLB Solidarumo mokestio. Taip pat yra sutarta su KLB Krašto Valdyba ir patvirtinta TF Valdybos.

3. Prašome steigti kiekvieno lietuvių apylinkėje TF Atstovybės Skyrių, taip, kaip buvo sutarta apylinkių atstovų su važiavimu ir paskelbta Krašto Valdybos aplinkraštyje. Apylinkėse, kur nėra organizacijos bendruomeniniais pagrindais, skyrių steigti imasi bet kuri organizacija.

4. Yra būtina suintensyvinoti L. Pasų ir ženklelių platinimą. Tegul nelieka nė vieno lietuvių, kuris neįsigytų L. Paso ir turėdamas pajamas metų bėgy nepaaukotų Tautos Fondui nors 1 dol. per metus.

5. Apylinkės V-bas, Skyrius, aukojusių Tautos Fondui sąrašus prašome sudaryti patiemis ir siųsti skelbimui tiesiog laikraščių redakcijoms. Prie geriausių norų Atstovy-

MIN. ST. LOZORAITIS AKTUALIAIS KLAUSIMAIS.

Atkelta iš 1 psl.

žinti oficialią statusą, tačiau tai paliestų Italijos sutartis su kitomis Valstybėmis...?

— Atrodo, kad šitokia versija, kiek nepaprasta diplomatinės teisės atžvilgiu, yra reikalinga šio tokio paaiškinimo bei papildymo. Padėtis nėra tokia dramatiška, kad Lietuvos diplomatiniam atstovui priimti Italijos Vyriausybę turėtų panaikinti kokią sutartį, o ją panaikinusi galėtų sustoti, bet turėtų naikinti daug kitų svarbių sutarčių. Italija neturi jokios tarptautinės sutarties, kuri jai draustų priimti Lietuvos atstovą. Nepriimdama jo ji va dovaujasi politikos sumetimais, savo krašto interesais, kaip ji juos supranta.

Simpatija, kurią italų vyriausybė rodo mūsų bylai, yra vienas dalykas, o jos laikysena formaliais klausimais — kitas. Šiomis temomis aš kalbėjau su italų valdžios įstaigomis paskutinį kartą prieš tris savaites.

— Ar galėtumėte pasakyti, kokie pasitarimai vyko Paryžiuje Jūsų atsilankymo proga?

— Lietuvių Rezistencinės Santarvės Vyr. Komiteto pirmininkas S. Kuzminskas buvo pasiūlęs Vliko Pirmininkui ir man pasitarti bendrai. Pagal tą pasiūlymą aš čia ir atvykau, bet prel. Krupavičiui susirgus toks pasitarimas, koks buvo pasiūlytas, negalėjo įvykti. Tačiau šia proga Dr. Kuzminskas ir Prof. Žymantas suteikė man žinių iš LRS veikimo srities.

Lygiagrečiai su anuo pasitarimu mudu su Vliko Pirmininku, su daugeliu LRS vadovų, įskaitant žmonių mane riša sena pažintis ir ilgas bendradarbiavimas, pradėtas dar prieš paskutinįjį karą. Pažindamas tuos žmones, aš žinau, kad jie nesiekia nei kokios „valdžios“, nei išimtinės įtakos ar padėties.

Jonas Masiulis.
 Paris, France.

KOMUNIKATAS APIE M. KRUPAVIČIAUS IR ST. LOZORAITIS SUSITARIMĄ

1953 m. birželio 18—24 d. Lietuvos laisvinimą liečiančiais klausimais įvyko eilinis pasitarimas tarp diplomatinės šefo S. Lozoraitis ir Vliko pirmininko M. Krupavičiaus, dalyvaujant Vykdomosios Tarybos pirmininkui K. Žalkauskui ir Lietuvos ministeriui prie šv. Sosto S. Girdvainiui. Šio pasitarimo metu buvo tartasi šiais klausimais:

1. Ryšium su Sovietų vykdymo manevru, siekiančiu užmigdyti pasaulio budrumą, taip pat su numatoma Bermudos ir eventualia 4 konferencija, buvo nustatyta, kurių žygių turi imtis Lietuvos laisvinimo veiksniai Nepriklausomos Lietuvos atstatymo byloje.

2. Buvo svarstyta su min. S. Lozoraitis Vliko paruoštas ir Baltų Tarybos priimtas memorandumas, skiriamas JTO, priklausantioms ir kitoms valstybėms, Lietuvos, Estijos ir Latvijos laisvinimo reikalui.

3. Iš diplomatų ir Vliko atstovų buvo sudaryta komisija paruošti medžiagai, reikalingai ginant Lietuvos nepriklausomybę. Sutarta, kad min. Lozoraitis ateinančio mėnesio bė

gyje sušauks tos komisijos pirmininką.

4. Numatyta, kad būtų pagaiduojama sušaukti lietuvių politinę konferenciją JAV š. m. lapkričio mėn., ir aptarta jos apimtis bei uždaviniai.

5. Buvo aptarti ir kiti LDŠ ir Vliko bendradarbiavimo klausimai. Visais tais klausimais buvo pasiektas susitarimas.

6. Dėl numatomų skyrimų neoficialių atstovų prie vyriausybės, kur nėra Lietuvos diplomatinio atstovybių, pasireiškė nuomonių skirtumai. Tuo tarpu, kai min. S. Lozoraitis laikosi nusistatymo, kad tokių neoficialių atstovų skyrimas priklausotų išimtinai jam, VLI Ko VT pirmininkai mano, kad tokių atstovų skyrimas, remiantis antrojo Reutlingeno susitarimu dėl LDŠ ir Vliko bendradarbiavimo užsienio politikos srityje, turi būti daromas LDŠ ir VLIko pirmininkui susitarus. Šis klausimas bus praneštas Vlikui ir diplomatomas.

7. Sekantis Vliko pirmininko ir LDŠ pasitarimas numatomas š. m. liepos mėn.

M. Krupavičius,
 S. Lozoraitis.

ŠALPOS REIKALAI.

Aplinkraštis Nr. 2.

1. Pranešame š. Fondo Apylinkių Komitetui žiniai, kad J. Am. V. įstatymas, pagal kurį J. Am. V. apmoka į Europą šalpai siunčiamoms gėrybėms transporto išlaidas, pratęstas. Todėl ir š. Fondo C. Komitetas nutarė vaju cukrui pirkti, pratęsti iki liepos m. 26 d., kad visos apylinkės galėtų atsitiųsi joms nustatytą normą cukrui nupirkti, nes tik Toronto, Hamiltono, Windsorio ir Welland apylinkės iki šiol teatsiuntė.

Tenka apgailestauti, kad dauguma bendruomenės apylinkės žmonės nespėja laiku perrašyti.

6. Apylinkėse, TFA Skyriuose, Organizacijose yra užsilikusių nuo Vasario 16-tos m. neįėjimo metu surinktų Tautos Fondui aukų ir kitomis progomis surinktų pinigų. Norint paruošti tikslesnę pusmetinę apyskaitą, prašome turimus TF pinigų prisiųsti Atstovybei iki š. m. liepos m. 15 d.

Pakeistas Atstovybės telef. RA 23986. Adresas tas pat.

TF Atstovybė Kanadoje.

linkių iki šiol dar nesuorganizavo š. Fondo Apyl. Komitetų ir iki šiol neatsiuntė pinigų cukrui pirkti. Kartu primename, kad kur dar nėra š. F. Ap. Komitetų sudaryta, visas pinigų rinkimo pareigas turi atlikti K. L. Bendruomenės Ap. Valdybos.

2. Šalpos Fondo Apyl. Komitetai bei Igaliotiniai, taip pat K. L. Bendr. Apyl. Valdybos, kur nėra atskirų Šalpos Apyl. Komitetų, Šalpos Fondui gaudamiems ir išleidžiamiems pinigams turi vesti atskiras nuo K. L. Bendruomenės Apylinkės kasos knygas.

3. Išduodamuose, paaukojuosiems, kvituose įrašant tikslą kam paaukota, užtenka įrašyti: „for charity“.

4. Pranešame, kad š. Fondo Apylinkių Komitetai bei Igaliotiniai šalpos tikslams gali ruošti (bent Ontario provincijoje) teisėtu būdu loterijas. Loterijoms ruošti reikia gauti leidimus iš burmistų. Smulkesnes sąlygas loterijoms ruošti suteiks burmistrai.

K. L. B. Šalpos Fondo Centro Komitetas.

Veda skūn. inž. J. Bulota

JUBILIEJINĖ 1918—1953 NIAGARA FALLS LIETUVIŲ SKAUTŲ BROLIJOS IR SESERIJS VADŲ STO VYKLA

Birželio 30 — liepos 5 vėl margai įsirašė į mūsų skautijos istorijos lapus. Ypatingose po tremties ir naujų „tėvynių“ sąlygose mūsų skautai ir dabar parodė nepalūžtamą gamtos, jaunatvės bei tėvynės pasiilgimo meilę, organizuotumą ar atsparumą ateičiai. Šios stovyklos dydis, idėjinė bei praktinė apimtis vienam atskiram stebėtojiui jau nebeįmanoma aprašyti, visapusiškai įvertinti ar nupasakoti visą jos smulkmenų, gal net schematinį gyvenimą.

Belaikdami kitų, kompetentingesnių pasisakymų, pasitenkime nors tuo, kad aš trum pai čia paduosiu mieliesiems „N. L.“ skaitytojams mano asmeniškus patyrimus — pergyvenimus. Neįsiskosiu net sistematizingo stovyklos gyvenimo gvildinimo — paduosiu išpūdius paprasčiausio kalbos formos.

Stovyklos organizacija. Pirmąjį nuo kalnelio žvilgsnį metus, tuojau pamatai, kad stovykla suplanuota ir įrengta prityrusių stovyklautojų — skautijos veteranų. Vieta, puikiai bei galimai išnaudota, papuosta keletu stilingų vartų ar darželiuose įstiebtų vėliavų stiebių bei altorių. Atskiros, miške įrengtos laukvietės — posėdžių „salės“, atskiri amfiteatrai — valgyklos, pasilėpusios po šakomis viršūnės, maldyklės, bei kiti pašaliniai įrenginiai, teikė, pirmajam stovyklos — palapinių miestelio vaizdai, iškilmingumo, savitumo, švarumo ir tvarkos išpūdį.

Siemet jau buvo atitaisyta pernykščių metų klaida — berniukų ir mergaičių stovyklos jau buvo viena šalia kitos, prie bendro kiemo, su bendra laukavieta ir bendru vėliavų stiebiu viduryje, nors ir bevedamos savitą ūkio bei ideologinę gyvenimą.

Stovyklos organizavimas buvo pradėtas iš anksto — gerai viską numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

(d. b.)

Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ateities gaisvą numčius, tad gal todėl Vasaros atostogų metu nesileiskite į kelionę be PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNO, kurio pagalba bet kuriame pasaulio mieste atsidūręs greitai susiras lietuvių koloniją, įstaigas, organizacijas ir atskirus veikėjus. Be to, ŽINYNE rasite smulkią išaiškinimą naująjį Jungt. Amer. Valstybių Walter-Mearren Imigracijos ir Pilietybės Įstatymą, vizų gavimo ir įvažiavimo procedūrą, rasite plačiai ir suprantamai išaiškinimą J. A. Valsitybių mokyklų sistemą, kaip įsigyti specialybę ar patekti į pelningesnę profesiją. Turėdami ŽINYNĄ jusite, kad po ranka Jums yra viso pasaulio lietuvių įstaigos, organizacijos, visuomenininkai, profesoriai, dailininkai, muzikai, žurnalistai, rašytojai, įvairių religijų dvasininkai ir t. t. Panašaus leidinio lietuvių kalboje dar nėra buvę. ŽINYNAS būtina reikalingas kiekvienam kultūringam lietuviui. Reikalauji pas platiniojus arba tiesiai iš redaktoriaus pasiunčiant penkis dolerius: Mr. A. Simutis, 41 W. 33 Sa., New York 24, N. Y.

Nenustabu, kad per posėdžius senesniųjų tarpe visi greit suradome bendrą kalbą, lengvesnį, kartais ir labai keblų lietuvių išsprendimą nusistatdami tikras ate

LIETUVIAI BELGIJOJE

RAŠO DR. J. DEVEIKĖ

Prieš šesetą metų, daugelis jaunų, stiprių lietuvių, pavarę nuo nežinios, nuo skryninių, nuo beprasmingo gyvenimo stovyklose, skubėjo Belgijon. Netrukus, jei buvo vedę, parsigabeno savo šeimas.

Pagal sudarytas sutartis, teko eiti kasyklosna. Erdvės, žalių pievų ir girių vaikams, dar bas po žemiūse, nuolaatinio gyvybei pavojaus palydėtas, pasirodė dargi baisūs. Dažnas, vos atvykęs, jau skubėjo galvoti, kur ir kaip toliau keliauti arba net atgal grįžti. Buvo ir tokių ir anokių. Taip gana gausinga kolonija ėmė mažėti.

Šiandien Belgijoje yra vos keli šimtai lietuvių. Vieni gailisi atvykę, nes tas sutrukdė jų emigravimo bylas, kiti, žinodami, kad niekur mūsų su pyragais nelaukia, džiaugiasi Belgijos socialine santvarka ir tvirtina: niekur nevažiuočiau, jeigu žinočiau, kad rusai neateis.

Iš visos Europos, Belgijoje šiandien darbininkas yra geriausiai apmokamas. Statistikos žiniomis, jei Belgijoje darbininko uždarbis yra 100, tai Vokioje tik 75, o Prancūzijoje 65. Socialine prasme Belgija yra pavyzdingas kraštas. Gydymas nemokamas. Bent kas syklose mokama už atliktą darbą ir neatėjimas nėra baudžiamas. Žinoma, jei jis per daug ilgai užtrunka ar per dažnai pasitaiko, gali išsauti paliosavimą iš darbovietės. Iki dabar tai buvo laikoma mažmožiu, nes paklausa vis buvo didesnė nei pasiūla. Paskutiniu laiku padėtis pasikeitė, jau nebeįsileidžiama svetims, nes atsirado bedarbių.

Salia socialinio draudimo yra dar vienas dalykas, kuris daro darbą Belgijoje mielu, tai — pensija. Išdirbus trisdešimt metų gaunama pilna pensija. Kasyklose nedaug tokių, bet užtat netrūksta invalido pensijų. Jai gauti reikia išdirbti mažiausia dešimt metų. Ji duoda daliai gavėjui, nereikalaujant, kad jis Belgijoje gyventų. Taip tarp lietuvių jau yra nemaža tokių, kuriems netrūksta 4 metų iki invalido pensijos.

Vedusiems kasyklose duoda namus, daugumojė keturių, o kartais ir daugiau kambarių, būtinai su daržu daržovėms ir gėlėms pasisodinti. Viengungiai gali eiti privačiai gyventi arba į kantinas. Tos pastarosios yra daugumoje gana slepiantys dalykai. Savo išore la

bai primena nejausias Vokietijos stovyklas.

Uždarbis? Uždirbama vidutiniškai — apie pusantro šimto dolerių mėnesiui. Visas namas, jei yra šeima, kainuoja apie dvidešimt dolerių, tiek pat ir kambarys viengungiui, dažnai išnuomotas pas šeimą turintį, kasyklos darbininką. Visas pragyvenimas, atrodo, bus kokia 10 proc. pigesnis nei Prancūzijoje ir 15 proc. nei U. S. A.

Teko išgirsti net ir tokių pastabų, kad Belgijoje esą geriau gyvenama nei Kanadoje. Šitoks tvirtinimas reikalauja atidžių studijų. O toks įsitikinimas tetarnauja paneigti tvirtinimui — ten gera kur mūsų nėra.

Lietuviai daugumoje yra sugrupavę Liege'o apylinkėse, kur yra daugiausiai kasyklų, ir šiaip pramonės centras. Yra kiek lietuvių Briuselyje, Limburga, kitur. Liege šiandien yra Bendruomenės centras, gyvena josios pirmininkas p. Sekmokas ir valdybos dauguma. Jeigu lietuvių labai Belgijoje sumažėjo, tai šito negalima pasakyti apie Liege'ą. Kitose vietose baigiant skirstytis ar išvykti, likusieji kėlėsi Liege'an ir todėl, jeigu jame trūksta daug seniau matytų veidų, tai skaičiaus atžvilgiu ši kolonija, atrodo, nebus pasikeitusi.

Belgija dar vienu atžvilgiu yra labai malonus kraštas. Jos teritorija lygi pusei Lietuvos teritorijos. Būdamas labai tirti tai apgyventa, yra lengvai apkelaujama. Tas labai svarbu lietuviams. Kasyklose dirbantieji gauna daug nemokamų geležinkelio bilietų, o perkant ten ir atgal yra labai didelės nuolaidos. Tas viskas labai lengvina bendravimą ir pasisvečiavimus. Yra keli kunigai, beveik visi studijuoja ir keli studentai. Vienas svarbesniųjų su Belgijos visuomene ryšinių p. Hunebelle, prieš keletą mėnesių pasmirė. Stoka inteligentų, sunkus darbas kasyklose, viskas tas versta verčia galvoti, kad Belgijos bendruomenė yra iš visų Europos bendruomenių labiausiai atsilikusi. Dideliu nustebimui ir visų mūsų džiaugsmui, tai yra pati pažangiausia.

Didžiausi nuopelnai tenka dviem asmenim. Mūsų praeitį mes blogai pažįstame. Kokių klausimų paimsime, net ir iš

paskutiniųjų metų praeities, vis medžiagos trūksta. Svarbiausia priežastis — svarbiųjų įvykių dalyviai (o jų praeitį pavaizduoti kiekviena smulkmena svarbi), užmiršdami, kad tautos ir valstybės istoriją kuriamo, sugėbant kur greičiausiai užfiksuoti, kas vyksta aplink, dažniausiai tinęjo šitą pagrindinę savo tautai pareigą atlikti, užmiršdami, kad mirdami nusinė su savim ir tų įvykių tikrąjį aprašymą ir vertinimą. Kunigas Dėdinas, tuo atžvilgiu pralaužė šimtmečiais mus klojusius ledus. Jis turi užrašų aparatą, viskas, kas svarbesnio vyksta Belgijos lietuvių tarpe, yra įrašyta į juostas; ne tik folklorinės dainos, pasakėčios, šokiai, bet ir visi minėjimai, įvairios šventės, net vestuvės. Atrodo, nė viena mūsų kolonijų tremtyje nepalikis būsimošs kartoms tiek daug istorinės medžiagos, kiek Belgija.

Apleisdami Lietuvą, vieną pagrindinių rūpesčių turėjom, informuoti kuo plačiausiai pasaulį apie mūsų atsparią kovą, apie skriaudas ir neteisėbes, dar romas mums Maskvos imperizmo, dvidešimtam amžiuje, prisidengusio komunizmu.

Gyvenimo kasdienybėje užmiršom šitą pagrindinę mums pareigą. Daugumas mūsų minėjamų aktų vyksta vien lietuvių kalba, vien mums. Pasiūlius, atsiranda net ir tokių, kurie tvirtina, kam čia ruošti ką nors ir balbėti priglaudusio krašto gyventojams, neįdomu. Pasirodo, tik sugebėjim duoti naują įdomią medžiagą, įdomioje formoje — bus tikrai įdomu, nes susidomėjimas Rytų Europos problemomis šiandien yra labai didelis, ir nieko nuostabaus.

Šiuo atžvilgiu, Belgijos lietuvių, atsižvelgiant į jų intelektualinių jėgų menkumą, gali būti tuo pavyzdžiu, pagal kurį ir kitos kolonijos galėtų rikiuotis. Šiomet jau antrą kartą buvo suuroštas vien prancūzų kalba tautžudystės minėjimas.

Minėjimo metu kalbant teko stebėti, kaip dalyviai atidžiai klausėsi, kaip belgai, prisimindami dar neseną okupaciją, nuoširdžiai pergyveno su mumis vis dar mūsų neišbaigtas kančias.

Bet ne tik šitais dalykais Belgijos lietuvių gali didžiuliotis.

Zmonės dirba. Uždirba. Visi gražiai apsirengę. Nesveiko taupymo, pinigų krovimo liga niekas, atrodo, neserga. Neaiški tgarptautinė padėtis, galvo-

SOVIETŲ PASTANGOS

UZVALDYTI BALTIJOS JŪRĄ

Žinomas radijo karinis komentatorius ir publicistas Dr. R. Knauss „Stuttgarter Nachrichten“ rašo apie „lydį karpių prūdę“, nušviesdamas sovietų pastangas įsivyravti Baltijos jūroje.

Sovietų Sąjungos sapudimas Baltijos jūros erdvėje

didėjęs neraminančių būdu. Spaudimas esąs nukreiptas ypatingai į švedus ir danus. Švedijoje, kaip žinia, atidengta visa eilė sovietinio špionažo atsitikimų. Špionažo tinklu apstėsi visi Skandinavijos kraštai, jo siūlai sueina į sovietų atstovybę Stockholme.

Sovietai aštriai protestavo prieš planą danų aerodromuose Tirstup ir Wandel įkurdinti amerikiečių lėngvųjų kovos lėktuvų dalinius, nors yra visiems žinoma, kad tokie lėktuvai tinka tik gynybai, ne puolimui.

Už visų šitų sovietų karščių, vimųsi aiškiai pastebimas Maskvos

bandymas Baltijos jūrą padaryti „uždara jūrą“

panašiai kaip yra Juodoji jūra. Dar 1951 mt. vasarą Kremlius paskelbė pareiškimą, pagal kurį prieinantis prie Baltijos jūros valstybės turinčios teisę, tarpusaviai susitarusios, Baltijos jūrą uždaryti visų kitų valstybių karo laivams. Ang-

jimas, kad vieną dieną gal ir paskutinį švarką teks palikti, viskas tas daro visą materialinę gyvenimą savotiškai nerūpestingai. Nemaža svečiuojamasi. Kartais, gal, per daug garbinamas stiklis.

Lietuvos, Vokietijos artumas, nuolatinis ryšis su kuopomis palaiko gražų, jaudinantį patriotizmą.

Joninių išvakarėse suruošiamas reto jaukumo pobūvis, palydėtas dainomis, kuriose nebeįsigrindi liūdono aimanavimo gaidos, dar taip madingos po pirmojo karo. Ne, tai vis kovingos, pilnos ryžtingumo melodijos, stiprinančios.

O jeigu šiandien mėgintumėm daryti konkursą, kas daugiausiai Lietuvai yra sąmoningos aukos sudėjęs, kas stipriau siai lietuvišką ambiciją kasdieniškaime gyvenime atstovauja ir čia pat savyje įkūnija lietuvišką nuoširdumą ir vaišingumą, tai ko gero Belgija laimėtų pirmąją vietą.

lai ir amerikiečiai tuoj pat pareiškė, kad jie tokiems bandymams pasipriešins. Jau prieš tai sovietai 3 jūros mylių pajūrio zoną saivališkai praplėtė ligi 12 mylių.

Sovietų karinių pastangų Baltijos pajūryje tikslas neabejotinai yra ofenzyvinis. Višas pajūris

nuo Suomijos ligi Warnemundės, ligi Vak. Vokietijos pasienio, nusėtas sovietinėm karinėm bazėm.

Siaurinis tų bazių tinklas yra suomių karo uostas Porkalla, sovietų tvirtovė prie pat Helsinkų. Toliau eina estų Talinas ir Baltištportas, salos Da goe ir Oeseln'o, pietinis tos atsparos taškų grupės įtvirtinimas yra latvių Ventspilis. Toji grupė sudaro tiesioginę gresmę Vid. Svedijai ir Stockholmui, kurio nuotolis tik 300 km. Tų sovietinių bazių ofenzyvinis pobūdis kaip išieties tramplynas aiškėja jau vien iš to, kad čia yra įrengtos bazės sunkaus kalibro raketoms.

Nuo Ventspilio į pietus prasideda

antroji sovietinių įtvirtintoji sovietinių įtvirtintoji

Liepoja — Klaipėda — Karaliaučius — Pilsu — Gdynė — Kolbergas — Swinemundė ir Stralsundas. Įtvirtinimų taškai tarp Swinemundės ir Warnemundės sudaro atskirą grupę eventualiai ofenzyvai prieš Pietų Svediją. Ruogeno saloje sovietai ypatingai įsitvirtinę, iš kur jie patogiai galėtų pradėti savo puolimus. Dana, sovietų tuoj po karo prigrąžinti, savo Bornholmo salą paliko neįtvirtinę. Sovietai karo metu galėtų ją lengvai pasinaudoti.

Sovietų karinės pastangos nepalieka jokios abejonės, kad Maskvą Baltijos jūrą keta panaudoti karo metu kaip

puolimo bazę Pietų Svedijai, Pietų Danijai ir Pietų Norvegijai

pasiglemžti, suparalizuoti Atlanto gynybos atsparą toje erdvėje, uždaryti Baltijos jūrą kitų valstybių karo laivams, o so vietų povandeniniams laivams, kurių trečdalis yra Baltijos jūroje, sudaryti galimumą išplaukti pro Skageraką į Šiaurės jūrą ir, be to, pridengti šiaurinį sparną savo ofenzyvinių pajėgų, kurios skverbtųsi Šiaurės Vokietijos lygumomis prancūzų anglų kanalo linkui.

SKUBĖKIT SIŪSTI MEDŽIAGĄ L. ENCIKLOPEDIJAI

Atskiru atsišaukimu spaudoj buvo kreiptasi į lietuvių visuomenę ir jos organizacijas padovytis ir prašyta, kad būtų renkama ir tuoj L. E. redakcijai siunčiama lituanistinė medžiaga. Kai kurios organizacijos ir tų atsišaukimą atsiliepė ir straipsnių bei fotografijų atsiuntė. Tačiau dar yra ir šiame krašte tokių lietuviškų sambūrių ir draugijų, kurios minėto L. E. redakcijos prašymo neišgirdo. Savaimė suprantama, jei mūsų organizacijų vadovybės tuo svarbiu reikalu nepasirūpins, tai L. E. redakcija ir su savo bendradarbių pagalba nepajėgs visos lituanistinės medžiagos surinkti. Todėl dar sykį kreipiamės į organizacijas ir atskirus asmenis, kurių pavadinimai ir pavardės prasideda raide A. Rai dės A medžiagą prašoma atsiųsti iki š. m. liepos 1 d. L. E. pirmasis tomas spausdėjęs jau yra pradėtas rinkti, tad vėliau atėjusi tos raidės medžiaga į pirmąjį Lietuvių Enciklopedijos tomą nebegalės patekti. Raštus ir kitokią medžiagą prašome siųsti šiuo adresu: Lietuvių Enciklopedija 366 W. Broadway, So, Boston 27, Mass.

Fotografijos Lietuvių Enciklopedijai
L. E. redakcija taip pat kreipėsi į mūsų visuomenę. Malonu atžymėti, kad šios medžiagos, nors ir nedideliais kiekiais, pradeda susidaryti gražūs ištekliai. Visų pirma nemažą jos pluoštą rastas Prel. Pr. Ju ro lituanistiniuose rinkiniuose. Gražių nuotraukų L. E. redakcijai atsiuntė Prof. St. Kolu-paila, p. K. Šč. iš Čikagos, Ch. Šukis, inž. archit. J. Mulokas, p. Ur. Daukantiene ir kt. Čia suminėti siuntėjai nepabūgo siųsti net unikumus, kurių dabar niekur nebegalima gauti. Didelę ir gražią paslaugą L. E. padarė Mrs. Filomena Mikalūnas. Ji L. E. redakcijai paskolino du albumus — Lais voji Lietuva ir Vilniaus Kraštas. Visiems fotografijų siuntėjams L. E. redakcija tariu nuoširdų dėkui. Malonūs tautiečiai, visos nuotraukos sa vinikams bus grąžintos.

BAISIOSIOS STALINO VALDZIOS PASLAPTYS

RAŠO NKVD GENEROLAS ALEKSANDR ORLOV

X.

Sekanti auka: kariuomenė.

1937 metais birželio 11-tą Sovietų laaikraščiai paskelbė trumpą vyriausybės pranešimą, kad maršalas Tuchačevskis ir septyni kiti augštieji Raudonosios armijos vadaai buvo suimti. Jie bus, sakė tas pranešimas, teisiami už šnipinėjimą svetimos valstybės, Hitlerio Vokietijos, naudai ir už pasirošimą Raudonajai armijai nugalėti per karą, kuris rengiamas prieš Sovietų Sąjungą. Sekantį rytą laikraščiai pranešė, kad teismas visus aštuonis nuteisė ir bausmė jau įvykdyta: ypatingas teismas, sudarytas iš Raudonosios armijos maršalų ir generolų, visu išdavikus nuteisė mirties bausme. Nė mažiausio įrodymo nebuvo paskelbta tam kaltinimui pagrįsti. Nė vienas iš Centrinio Partijos Komiteto ar bent keletas Politbiuro narių negalėjo vaizduotis, kad Stalinas buvo pasiryžęs sunaikinti žymiuosius Raudonosios armijos vadus. Pirmutinės to žymės pasireiškė tik prieš keletą dienų iki nuteistųjų egzekucijos. Stalinas sušaukė neparastą Politbiuro susirinkimą, kuriame Krašto Apsaugos komisaras Vorosilovas pranešė, kad buvo atidengtas Raudonosios armijos sąmokslas su Hitleriu. Tačiau šitas pranešimas atrodė labai įtartinas. Politbiuro nariai puikiai žinojo, kad jei

iš tikrųjų Tuchačevskis ir jo draugai ruošė sąmokslą, tai tokiu atveju ne Vorosilovas turėtų apie tai pranešti Politbiurui; jis pats būtų buvęs suimtas. Be to, juk tarp kaltinamųjų buvo trys generolai žydai, todėl labai sunku patikėti, kad jie būtų susidėję su Hitleriu.

Po Tuchačevskio ir kitų egzekucijos, prasidėjo masinis Raudonosios armijos karininkų suėmimas. Dabartės, kiekvienas karininkas, kuris buvo gaves iš bet kurio sąužaudyto generolo paaugštinimą, buvo ištiriamas. Kiekvieną dieną, kiekvienoje Sovietų Sąjungos karinėje, apylinkėje išnykdavo šimtai Raudonosios armijos vyresniojo rango karininkų. Su jais buvo sodinami į kalėjimus ir jų tiesiogiai padėjęjai, o taip pat visi tie žmonės, kurie buvo laikomi jų draugais. Mėnesia truko, kol į suimtųjų postus buvo paskirti nauji karininkai. Be to, dažnai atsitikdavo, kad ir naujai paskirtieji savo rektu buvo suimti. Drausmė krito. Kariuomenė tiek buvo demoralizuota, kad ji liovėsi buvusi rimta kovos pajėga. Drąsiai galima sakyti, jei Hitleris būtų pasirinkęs tą momentą Sovietų Sąjungai pulti, jis būtų turėjęs be galo didelę sėkmę.

1937 metais, apie rugpjūtį, Raudonosios armijos karininkų suėmimai pasiekė net Ispaniją, kur šį tada tarnavau. Daugelis Sovietų karininkų, priskirtų, kaip kariniai patarėjai, prie

Ispanijos Respublikonų kariuomenės generalinio stabo, buvo atšaukti į Maskvą ir be teismo sušaudyti. Tarp jų buvo brigados komandieriai Kolevas ir Valua, kurie padėjo ispanų vyriausybei sukurti Respublikonų armiją: Gorevas, Sovietų tankų dalies brigados komandierius, kuris praleido, kaip Ispanų karo lauko vado patarėjas, visa aštriasias kovas apsiustame Madride. Gorevas buvo suimtas tik dviem dienom praėjus po to, kai Sovietų Sąjungos prezidentas Kalininas jam įteikė Lenino ordina už jo žymius nuopelnus pilietiniame Ispanų kare.

Aš kiek galėdamas stengiausi sužinoti smulkmenas apie Tuchačevskio mirtį, tačiau tik 1937 metais spalio mėn., Spiegelglasui atvykus į Ispaniją, patyriau, kad nebuvo sudaryta jokio teismo ir egzekucijos įvykdytos slapta pagal tiesiogiai asmenišką Stalino įsakymą. Spiegelglasas man pasakė, kad tuoj po egzekucijos ežžovs pasikvietė pas save maršalą Budenny, maršalą Blucherį ir kitus generolus ir juos painformavo apie sąmokslą ir davė jiems pasirašyti paruoštą teismo sprendimą. Nesavonariai „teisėjai“ jį pasirašė, nes puikiai žinojo, jei jie atsiakytų tai padaryti, jie bus suimti kaip Tuchačevskio bendrininkai.

Bet kaipgi Stalinas galėtų leisti sužinoti tiems karininkams, kurie pasirašė sprendimą, kad jų kolegos buvo nužudyti be teismo? Ir čia Stalinas tuoj susitvarkė. Vienerių metų būvyje Tuchačevskio bylos teisėjai buvo vienas po kito suimti ir likviduoti: —

Sovietų oro pajėgų vadas Alksnis; Tolimųjų Rytų kariuomenės vadas maršalas Blucheris; Lenigrado karo rajono vadas Dubenka; Gudų karo rajono vadas Bielovas; Šiaurės Kaukazo karo rajono vadas Kaširinas. Jokių nusikaltimų nebūvo jiems iškelta, nei bet kuri tardymo ar teismo procedūra užvesta. Jie tiesiog buvo likviduoti.

Tiktai du Tuchačevskio teisėjai išliko gyvi: maršalas Budenny ir generolas Šapošnikovas. Budenny, buvusias caro raitelių pulko viršila, buvo Stalino intymus draugas ir jo išgertuvių bendras nuo Pilietinio karo dienų; be to, jis turėjo girtuokliautojo ir savo sekretorių prievartautojo reputaciją. Stalinas jo nebijojo.

Šapošnikovas buvo caro laikų pulkininkas ir monarchistas prieš revoliuciją. Pirmaisiais revoliucijos sąmyšio mėnesiais jis patyrė, kaip daugelis jo tarnybos draugų karininkų buvo likviduoti. Jis visą laiką gyveno baimės apimtas dėl savo gyvybės, kol pagaliam Stalinas jį priglaudė po savo sparnu ir jį padarė biurokratu, dėviniu karinę uniformą. Stalinas neturėjo jokio pagrindo ir jo prisibijoti.

Byla Nr. 3.

Toj slėgiančiojo galo neturinčių egzekucijų atmosferoj buvo ruošiamas trečioji byla seniesiems Lenino draugams nutrinti nuo žemės paviršaus. Šikart Stalino inkvizitoriai ėmėsi šios bylos su didesniu pasitikėjimu, negu pirmutinį kartą. Juk jau buvo pa tirta, kad grasinimai buvo ga

lingesnis ginklas už pažadus kalinių moralei palaužti.

Trečioje byloje, kuri įvyko Maskvoje 1938 metais kovo mėnesį, buvo šie keturi žymūs kaltinamieji: Nikolaj Bucharin, buvusias Komunistinio Internacionalo pirmininkas ir Politbiuro narys Lenino metu; Aleksiej Rykov, tam tikrą laiką vyriausybės galva po Lenino mirties; Nikolaj Krestinskij, buvusias Centrinio partijos komiteto sekretorius; ir K. Rakovskij, vienas iš labiausiai gerbiamų senųjų bolševikų už jo nuopelnus revoliucijai ir vienu tarpu Sovietų Ukrainos galva.

Salia šitų garsių Spalio Revoliucijos vadų sėdėjo kaltina toji suole viena tokia žmogysta-pabaisa, kuri kėlė sen saciją. Tai buvo ne kas kitas, o Henrikas Jagoda, buvusias NKVD viešpats, kuris suorganizavo Staliniui pirmąją Maskvos bylą. Tai jis, kuris pavartojo inkvizicinį kan kinimą Zinovjevui, Kamenevui ir kitiems seniesiems bolševikams priversti pasirašyti melagingus parodymus prieš save, kuriais remiantis jie buvo nuteisti mirti. Tai buvo tas pats Jagoda, kuris aną baisią naktį, 1936 metais rugpjūčio 25-tąją, sto vėjo kartu su Ježovu NKVD rūsyje ir žiūrėjo, kaip pirmosios bylos aukos mirė nuo kulku ir pakaušį. O dabar Jagoda buvo apkaltintas buvęs vienas iš artimiausių Zinovjevo, Kamenevo ir kitų senųjų žmonių, kuriuos jis kan kino ir kurių egzekuciją įvyk

Baisinės nesamones Stalinas negalėjo sugalvoti. Tai jis padarė iš noro save išjungti iš Kirovo nužudymo, t. y. iš to nusikalstamo darbo, kurį jis ir Jogoda suorganizavo, kaip pirmutinę priemonę prieš senuosius bolševikus. Stalinas tikėjosi, kad Kirovo nužudymo paslaptis niekad nebus išskelta aiškėn, tačiau garsas apie šitą žmogžudystę sklido su visomis savo smulkmenomis tarp slaptosios policijos tarnautojų ir į 1936 metų pabaigą pats faktas, kad Leningrado NKVD ranka tvarkė kruvinąjį darbą, tapo plačiai žinomas Centriniam partijos komitetui.

Stalinas paskiausia už visus patyrė, kad jo paslaptis taip plačiai buvo visiems žinoma. O tai įvyko dėl to, kad Jagoda bijojo apie tai Stalinią painformuoti: juk Jagoda niekad negalėjo pamiršti įsiutusių Stalino šauksmo „Apsileidėli!“, kurį kartu su Kirovo byla jis paleido į Jagodą Leningrade, kai šisai nesugebėjo pilnai įvykdyti pirmąją planą; taigi, Jagoda nenorėjo, Staliniui išskeldamas tokias žinias, pasunkinti savo padėtį.

Kai Stalinas patyrė, kad tikrosios Kirovo nužudymo aplinkybės buvo gerai žinomos augščiausiams partijoms pareigūnams ir kad gandai nužudymo kaltę priskiria jam asmeniškai, jis turėjo tik vieną išeitį: viešai pripažinti, kad nužudymą suorganizavo NKVD ir visą bėdą suversti Jagodai.

Daugiau bus.

Vydūnas ir pasaulėžiūra

VDYDŪNUI PAŽINTI PRISIMINIMAI.

Man regis, dauguma lietuvių daugiausia domėjosi Vydūno pažiūromis ir visatos santvarka, jo filosofija, negu jo literatūros kūriniais, ypač, kad savo metu jo pažiūros, skelbiamos jo rašomose ir redaguojamuose leidiniuose, buvo daugumai naujos, o gal, savaimingai išreikštos. Visatos saranga, Gimdyto slėpiniai ypač buvo populiarūs. Juo labiau, kad ir jo literatūriniai kūriniai, kaip „Prabočių šešėliai“ ir „Amžinoji ugnis“ reikėję jo pažiūras, tas pačias, reiškiamas svarstymų raštuose, tiksliai perkeltas literatūrinėse plėtomėse.

Atsimenu, kad savo laikų Vydūno mintys buvo laikomos lyg ir ezeija, ir todėl tūlų religininkų arba tūlų priešingų pasauliožiūrinių Vydūną stotė ir žymių laipsnių ignoruojama padėtis. Tiksliai didelis jo patriotizmas (taipgi, beje, su silabekos tūlų prieikštų) ir jo kalbėtojo dovana neleido jo nuštumti į visišką ignoravimą. Dabar, ypač tremtyje, jis jau buvo atgavęs „visas pilietines teises“ ir jau jo straipsnių pagėdavo bet kokia spauda, nors tie straipsniai daug kam buvo nesuprantami, arba nesiderino su jų „dogmomis“.

Ir pats Vydūnas daugeliui buvo ir liko nesuprantamas, nors kai kas jį bandė išpausti į tūlus pasaulėžiūrinius bei filosofinius rėmus. Štai Pr. Naujokaitis „Lietuvių literatūros“ vadovėlyje Vydūno pasauliožiūrą būdina: Bendrai, jis buvo daugiausia įreminamas į teosofo, panteisto rėmus.

Atsimenu, kad vienoje paskaitoje Augustdorfe (ties Detmoldu) Vydūnas atmetė jam primetamą teosofiją. Bet Man vis dėlto jo pažiūros nebuvo aiškios. O pažinti mūsų žymų mitytoją ir gilesnes jo pažiūras man norėjosi. Todėl, kai 1947 metais Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas S. Santvaras paprašė mane kaip nors sukombinuoti Vydūno atgabendimą iš Detmoldo į Augsburgą, ir rašytojų suvažiavimą, susidarė gera proga plačiau išsikalbėti ir kaitą išsiaiškinti. Bendrai, ta kelionė buvo įdomi ir ji leido Vydūną pažinti iš artiau.

Šios, o dar vėliau ir kitos kelionės, kurių atlikome su prof. Povilaiciu iš Detmoldo į Hannoverį ir atgal, visą laiką mūsų kalba sukosi apie pačias visatos sąrangos klausimus.

Jis mano, kad reikia išlaukti, kad Didžiojo Slėpinio valia įvyks pakietimas ir ateis nauja forma.

Todėl jis tolerantas kaizeri nei ir tūlų laipsnių stalininei santvarkai. Jis nuo jų traukėsi, bet fizinės jėgos panaudojimo prieš jas nesiūlė. Žmogaus vystymasis turi tobulėti mo kryptį. Žmonės, kaip ir in dū kastose, išgyvena tris tobulėjimo laipsnius. Yra žmonių dar esančių žemame išsivystymo laipsnyje; kiti jau yra nužengę į augstesnį išsivystymo laipsnį ir treči jau yra pasiekę augstąjį laipsnį. Jie iš vieno laipsnio kyla į kitą, — sakė Vydūnas.

Čia aš Vydūnui prieš tokią klasifikaciją prieštaravau. Aš jam sakiau:

— Gerai. Pagal Tamstos teigimą, žmogus gali iš vienos išsivystymo pakopos pakilti į kitą ir iš kitos į trečią?

— Taip, — atsakė Vydūnas.

— Tai, kaip gi galima pateisinti Indijos kastas (Vydūnas jų buvimą teisinio), jeigu ten kiekvienoje pakopoje-kasto je — žmonės užkeikta lai komi ir jokių galimybių, nei vilčių nėra iš žemosios — vergiškos-pakopos pakilti į augstesnę?

Vydūnas į šį klausimą man negalėjo atsakyti. Ir tylėjo.

Norėjau dasikasti ligi pačio pokalbininko ir uždaviau jam visą laiką man minty stovėjusį klausimą, kai išsikalbėjome apie religijas.

— Kaip jūs pats santykiu jate su religijomis?

— Aš domiuosi visomis ir mielai lankau visų jų šventnamius. Domiuosi apeigomis ir jų kuriamą nuotaiką.

— O kaip gi jūs pats? Jūs gi esate, rodos, evangelikas, — ar Jūs praktikuojantis?

— O ne! — atsakė Vydūnas. — Mano tėvelis buvo evangelikas. Aš neinu į evangelikų pamaldas, bet praktikuoti... tai jau aš esu ta laipsni peraugęs... Tai kitiems tinka...
Vydūnas, kiek aš jį pažinau, buvo ne visai atviras. Jis buvo nuomonės, kad ne viskas visiems žmonėms naudinga žinoti. Tokia prasme jis pasisako ir 10(308), „NL“ n-ry idėtame laiške: „...tarsi slėpinio galios nenorėtu, kad tokios žinios būtų skleidiamos žmonėms, ypatiai ne po lietuvių...“ O šį laišką jis parašė kaip atsakymą į mano prašymą.

Vydūnas, kiek aš jį pažinau, buvo ne visai atviras. Jis buvo nuomonės, kad ne viskas visiems žmonėms naudinga žinoti. Tokia prasme jis pasisako ir 10(308), „NL“ n-ry idėtame laiške: „...tarsi slėpinio galios nenorėtu, kad tokios žinios būtų skleidiamos žmonėms, ypatiai ne po lietuvių...“ O šį laišką jis parašė kaip atsakymą į mano prašymą.

Vydūnas, kiek aš jį pažinau, buvo ne visai atviras. Jis buvo nuomonės, kad ne viskas visiems žmonėms naudinga žinoti. Tokia prasme jis pasisako ir 10(308), „NL“ n-ry idėtame laiške: „...tarsi slėpinio galios nenorėtu, kad tokios žinios būtų skleidiamos žmonėms, ypatiai ne po lietuvių...“ O šį laišką jis parašė kaip atsakymą į mano prašymą.

Vydūnas, kiek aš jį pažinau, buvo ne visai atviras. Jis buvo nuomonės, kad ne viskas visiems žmonėms naudinga žinoti. Tokia prasme jis pasisako ir 10(308), „NL“ n-ry idėtame laiške: „...tarsi slėpinio galios nenorėtu, kad tokios žinios būtų skleidiamos žmonėms, ypatiai ne po lietuvių...“ O šį laišką jis parašė kaip atsakymą į mano prašymą.

mą plačiau išdėstyti savo pakalbių ir čia mano suminėtas klausimus. Tarsi jis būtų pasėkęs kitą didį lietuvių — Em Kantą, kuris, priėjęs išvadų, sakė: nereikia iš žmonių atimti paskutinių vilčių.

Aš jam, vis tos kelionės metu, dariau sugestijų, kad jis šias mintis išdėstyti plačiau ir išsamiau. (Gailuosi, kad nespėjau ir pasikalbėjimo plačiau užrašyti, o automobilijje tai beveik ir nebuvo įmanoma). Vydūnas man į tai atsakė, kad jis šias savo mintis buvo išdėstęs knygoje, kurią besitraukiant į vakarus kaž kur praradęs, pametęs ar iš jo kažkas pavogęs. Labai laiki, nes toji knyga būtų davusi Vydūną pažinti tobuliau ir tiksliau. Gaila ir todėl, kad Vydūnas buvo gerai išstudijavęs ypač indų ir artimųjų mūsų giminių, vartojančių sanskritą, religijas, per kurias jis matė raudoną giją besiteisiant vieną idėją, vieną sistemą. Verta mūsų tautiečiams patyrinėti Vydūno kelius ir, galimas dalykas, atrasti jo dingusią, jau spaudai paruoštą knygą, kuri būtų didelis indėlis ne tik Vydūnui pažinti, bet ir būtų jo mokslininkų filosofinis kūriny, galimas dalykas, atskleidžias mūsų mintytoją, kaip visai savaimingą ir originalų.

Prie progos noriu konstatuoti, dar vieną būdingą Vydūnui faktą.

Į Augsburgą iš Detmoldo vyko, kaip dipukai, žinoma, ne pirmos rūšies automobilio. Auto klausimas, bendrai, tremtyje buvo didelis klausimas, nes tai buvo beteisinėje padėty — viskas buvo gaunama tikta juodojoje rinkoje už kavą, amerikoniškas cigaretės ir didžiulus pinigų, spekuliacinė kaina. Suprantama, kad sudėvėtas automobilis sunku buvo išlaikyti bent pakenčiamoje tvarkoje.

O mes važiuojame tokiu aplerkusiu automobiliu šešiese — St. Malinauskas (dabar Sirakų universiteto studentas, popieriaus specialybėje) vairavo, pp. Raulinaičiai, mudu su Vydūnu ir dar viena panelė. Krovinys nelengvas sukleidęs mašinai. Na ir jį pradėjo šlubuoti: ratai pradėjo skersuoti ir kol atvykome iš Detmoldo ligi Kasselio padangos buvo nugramdytos veik ligi kamery. Vydūnas pradėjo aimanuoti kelyje:

— Mane persekioja daimonai...

KULTŪRINĖ KRONIKA

SIBIRO LIETUVIAI

Petras Tarvydas, suradęs šaltinius, iš kurių galima patirti apie ištremtųjų lietuvių gyvenimą ir būklę Sibire, ruošia knygą apie mūsų tremtinius. Visokiais būdais iš Sibiro ištrūkusieji pasakoja apie tą nepaprastą vargą ir kančias, kurios yra skirtos į tą nelaimę patekusiems lietuviams. Informatorių tarpe yra žydų tautybės piliečiai, kurie sugebėjo savo organizacijų pagalba iš Sibiro išsivaduoti, taip pat daug žinių suteikia lenkų buvę tremtiniai, kurie pagal Stalino -Sikorsko sutartį buvo iš Sibiro grąžinti. Rusai, buvę katorgoje ir tremtyje Sibire, pažino daug lietuvių ir pavaizduoja lietuvių kančias. Šios knygos reikalai galima kreiptis į autorių tokiu adresu: Tarvydas, Tėvy, nės Redakcija, 307 W. 30 St., New York, N. Y.

SMUIKININKĖS EL. KUPR EVICIUTĖS KONCERTAS SVEICARIJOJE.

Tai buvo iš viso pirmą kartą.

Kassely kiek pasitaisė, pasiekė Heidelbergą, bet čia jau reikėjo gauti naują padangą. Toliau taip vykti nebuvo galima. O Vydūnas, kol tos padangos jieškojome, vis aimanavo:

— Mane persekioja daimonai.

Pagaliau, kažkur krašte mies to pas tūlą „spekuliantą“ gavome už 800 markių, amerikoniškas cigaretės ir amerikonišką kavą padangą. Kai ji jau buvo savo vietoje ir mes šešiese vėl sėdome į mašiną, aš, juokaudamas, pasakiau:

— Na, tai dabar susikaupkime ir sutelkime savo dvasines jėgas, kad daimonai daugiau mūsų jau nepriveiktų...

Vydūnas, po rašytojų suvažiavimo, kalbėdamas Augsburgu visuomenei specialiai, rašytojų garbei suruoštamame vakare, visa tai rado reikalingą priminti ir konstatuoti, kad mūsų, su juo keliavusių, susikauptas nuveiktas daimonus, kai jo vieno pastangų neužteko.

Kitą kartą, vykstant į Lietuvių-Latvių vienybės susirinkimą Hannoverį, vėl sugedo mūsų mašina ir mes turėjome grįžti. Vydūnas vėl skundėsi:

— Mane persekioja daimonai.

ta, kad lietuvių muzikė Šveicarijoje atliko visą vakaro programą. Šis lietuvių muzikės pasirodymas jau labiau vertinamas, kad jau pernai Zenevoje lietuvių dailininkė Juzė Katiliūtė-Staniulienė surengė savo paveikslų parodą, tad lietuvių menas darosi šveicarų visuomenei žinomas įvairiomis apraiškomis. Koncertas buvo surengtas Zuricho Tonhalleje. Publika, kurios susirinko apie 300, smuikininkei nuosirdžiai plojo. Akompanijavo žinomas šveicarų pianistas Walter Lang. Po koncerto Šveicarijos LB krašto valdyba surengė kuklų priėmimą, kuriame dalyvavo Ziuricho kantono ir miesto atstovai, spaudos bendradarbiai, lietuvių bičiuliai šveicarai ir Šveicarijos lietuvių būrelis. Į koncertą buvo atvykęs VLIKO pirm. prel. M. Krupavičius, Vykd. Tarybos pirm. prof. K. Žalkauskas su žmona, Tautos Fondo valdyt. T. Šidiškis, be to, iš Berno atvažiavo Šveicarijos LB tarybos pirm. Dr. A. Gerutis, iš Bazelio tarybos sekret. B. Šaulytė ir kt. Iš šveičių dar pažymėti ni prof. G. Studerus ir prof. M. Junkeris.

Valdybos pirm. inž. J. Stan kus, kuris daugiausia pasidarbavo rengiant šią lietuvių meno šventę, pasveikino šveicarų ir lietuvių svečius. Kaip padėkos ženklą, inž. Stankus įteikė Ziuricho kantono valdžiai dail. Katiliūtės-Staniulienės paveikslą, Zuricho miestui — skulptoriaus Gabr. Stanulio statulą — Rūpintojėlį. Šveicarų vardu labai gražiai apie lietuvių atsiliepė Zuricho miesto archivaras Dr. Bosshardt, po jo dar kalbėjo Vykd. Tarybos pirm. ninkas prof. K. Žalkauskas, nu pasakojęs lietuvių tautos kančias Sovietų okupacijoje ir pareiškęs viltį, kad visa Europa susilauks laisvės karžygio Viliaus Telio, kuris išvaduos pavergtąsias tautas. J. Stasiulienė apdovanojo svečius lietuvių karo rašto juostelėmis, autostomis lietuvių moksleivių Vokietijoje. Zuricho vyr. burmistro vardu lietuvių svečiams buvo įteikti Zuricho miesto vaizdų albumai.

KEISDAMI ADRESUS
nepamirškite pasiųsti 25 ct. (smulkiais pašto ženklais).

JURGIS JANKUS

Rūpesčiai

II.

Ir dabar, į Varnakalnį bežiūrint, Širmuliui atėjo į galvą tas nedidelis tarpas anų prabėgusių dienų. Skersa akim jis žvilgtelėjo į ramiai dantis berakinejančią Norušį ir sumetė, kiek dienų prabėgo nuo ano laiko. O jį buvo daug. Po Danutės, dar spėjo ateiti Algis ir Vytukas. Juos taip pakrikštijo, nebegalvodamas, kad tai tėra tik pliki, paprasti žodžiai. Toli už jų stovėjo Vytautas ir Algimantas, vyrai stiprūs ir narsūs. Ne kiaura vieta ir ne skylė. Kas gali žinoti, gal jie ir danguje tarp šventųjų karaliauja ir su džiaugsmu žiūri žemyn į savo žemę, kad jų palikti pulkai čia vis didėja. Bet Norušis vistiek nebevedė, ir Danutės vardas Širmuliui amžinai pasiliko susietas su anuo nevykusiu pasiūlymu. Jeigu jis būtų pykęs, išsiplūdęs, nekalbėjęs, nesisveikinęs, tas seniai gal jau būtų išdildė, bet ta tyliai nubraukta asara tapo d. rė, lyg Širmulis būtų kaltas dėl Kristės mirties.

Ir dabar, kai jis čia šalia stovi ir dvilinka smilga karpstinėja nuo pykės pageltusius dantis, Širmuliui ima rodytis, kad jis vienas tėsiolejo, kaip reikės iš kaimo keltis, o Norušis savo nelaimingą pasirinkimą apmąstinėja. Rodos, pakels galvą, pažiūrės į akis drėgnu žvilgsniu ir pasakys: „Ne tavo nuopelnas, kad laimingesnis buvai, bet kam iš manęs juoktis... Juk jei ne tu, aš nebūčiau Kristės radęs, Dievaži...“

Bet Norušis nieko nesako. Jis žiūri į galulaukes, krapšto dantis ir spjaudo per tvorą. Dantis prabėdęs kiaurai ir spjaudo krauju, bet Širmulis iš nieko nenori juoktis. Jis pasitraukia nuo tvoros, pasilenkęs timpteli dešinį bato aulą augštyti ir pasako:

— Kelmas žino, dumšlės koją emė graužti. Turbūt autas susistūmė.

Bet bato nenusimauna ir auto nepataiso, tik valandėlę pažiūri į Varnakalnį, iškrato užgesusios pypkės pelenus ir, galvos į šalį nepasukęs, pasako:

— Reikėtų dar ligi galų paeiti. Sekmadienis, vaikas gal kur nueiti norės, o arklių vieni nepaliksi.

Kalbėdamas negrįžtelėjęs per petį į Norušį, lyg kalbėtųsi pats su savim, išsideda pypkė į kišenę, dar kartą patempia aulą ir nueina, lyg prie tvoros būtų vienas pats štovėjęs.

* * *

Norušis atsisgrąžia, atsiremia į tvorą alkūnėmis ir seka plačiai, tamsiai rusvu čerkesu apvilktą Širmulio nugarą, kol ji dingsta rugiuose, paskum vėl apsisuka, atsiremia į tvorą krūtine ir pasižiūri į dulkintas patvorio dilgines.

Ir nesmaig ir kartu darosi širdyje. Galėjo nueidamas nors užminti, kad per laukus galėtų pereiti abu, pasvarstyda mi, kur reikėtų rinktis naujam lizdui vietai, bet nori vienas viską išspręsti, kad kitas už akių neužbėgtų ir neapgautų. O

rinktis vistiek reikės. Nebent vietoj liktumeis. Bet tada reikės keliais hektarais išsipirkti, ir kas bepaliks vaikams?

Norušį staiga apima didelis neramumas, ir jis norėtų su kuo pasikalbėti. Kol čia stovėjo Širmulis, to nebuvo, bet jam nuėjus, atlėkė kėlimosi baimė ir užgėlė taip sunkiai, kaip markoj primirkęs slogutis. Kad nors darbininkų būtų. Bėgu Širmuliui: sulėkęs žentai, Bronius su pinigų parems, o ir tuodu naminiai jau vyrukai. Paims, neštie viską nuneš ir pastatys, o jis? Kad Jonukas menkas darbininkas, tą jis seniai juto, bet vietoj gyvenant, darbas ir visi kiti reikalai bėga pagal nuo amžių įprastą tvarką ir rūpestis ne taip širdį eđa. Galima sakyti, kiekvienas daiktas mintinai žino ir savo vietą ir laiką. Nuo savęs visiškai nedaug tereikia pradėti, kad viskas ir toliau riedėtų lygiai ir paprastai. Gi dabar reikės pajudinti viską iš pamatų. Viską...

Jis nepakėlė akių nuo dilginių ir nepažiūrėjo į anapus tvoros stovinčius trobesius, bet jie ir be žiūrėjimo jam galvoje stovėjo kaip gyvi: ir senos, dar tėvo krautos, sienos, ir apkerpėję, dar mažam bebūnant stiegti, stogai, ir ažuoliniai, ir visos puses svyrinėję, skeltiniai tvorų stulpai. Praeitą rudėnį prikiuro trobos pamatiniai. Puzrus iškrapštė, naują medgalį įtraukė, plyšius samanom ir pakulom apkamšė, ir vėl stovi, ir šalčio neleidžia, — bet pamėgink pajudinti: pusę sienų vėjas dulkėmis išnešios, jau ir taip įtręstus daržus kažin kam dar labiau patrėš, o vidurlainin nuėjus, reikės ką nors pastatyti. Nuo lietaus po lapu neatsisėsi, smilga nuo vėjo neužsistatys. Aha... Ir Norušis abiem rankom suspaudžia galvą ir dar labiau įspinia akis į dulkintas dilgines. Jau geriau būtų marga kirmėlė būti ih amžinai graužti dilginių lapus, negu prakeiktu žmogum...

Išgirsta, kaip per kiemą švilpaukdamas eina Jonukas, ir apmaudas suspaudžia širdį. Amžinas Jonukas, Jonu niekas jo ir nevadina ir turbūt nebevadins, nors praėjusią žiemą spėjo vesti, ir Jadvyga jau sunktelėjusi bėga apie ūkį ir apie ruošą, o Jonukas skersakiuoja į jos sunkumą, lyg pats prie savo nieku nebūtų pridėjęs. Ir Norušiai ateina į galvą, kad Širmulis tada buvo teisus, kai sakė, kad pamotė verčiau, negu merga. Jis, tas Širmulis, kartais sugeba labai toli pamatyti, bet kad su Kriste išeis negerai, to ir jis negalėjo atspėti, o dabar svarstyti po laiko, šaukštai jau po pietų.

Jis pakėlė galvą ir papurtė, lyg norėdamas nubaidyti įkyriai ant veido tupinčią musę. Kad būtų galima, atsigultų, rodos, į patvorio dilgines ir numirtų, kaip savo dienas atgyvenęs šuo, tada būtų lengviau. Numirtų, rodos, vien dėl to, kad nebereikėtų keltis, neberekėtų ant savo vieno pečių mėginti imti dar vieną našta, kurios vistiek nepaneš.

Iš lengvo pasisuko, susikišo į kišenės rankas ir nuėjo namo. Statiniai buvo išrėti ir į visas puses išsisklaidė: galėjai išlįsti pro kur norėdamas, neberekėjo jieškoti spragos, kaip per Danutės vardines. Bet ir taisyti nebeapsimokėjo: vistiek tuoj reikės ardyti.

Kieme susitiko Jadvygą. Augštą, stiprią ir pilną, bet paraudusiomis akimis. Abiejose rankose ji nešė po kibirą, ir nereikėjo prityrusios akies pasakyti, kad nebe daug dienų ligi galo ją belikę. Nebelaikas būtų ir tokius kibirus nešioti. Kristė anuomet nebeužėjo. Jis nebeleido. Pats gyvuliams nunešdavo. Ir vandens nereikėjo pačiai bėgti atsinešti. Ne, jis nebuvo toks stambus, kaip tas mergu augintinis. Norušis to jam dar nėra sakęs, ne pusės žodžio nėra prataręs, bet rengėsi. Seniai rengėsi. Bet kaip tik pagalvojo, tuoj žodžių pritrūksta, dabar dar nauji rūpesčiai ateina, o sūnui ir tas nerūpi. Norušiai iš karto buvo aišku, kad sūnus su žmona išsiplūdo ir švilpaukdamas išėjo į kiemą, o moteris sunkume pasiliko viena ir verkia, tas jo nei šildo nei šaldo.

Nebegalėdamas pakelti sunkumo, atsisėdą ant slenkščio ir negali sulaukyti minčių.

Jadvyga per tą laiką grįžta jau su tuščiais, prie šulinio išplovė kibirus ir pakabino ant tvoros. Jos kiauškibiriai visados tokie pat švarūs, kaip geriamieji, ir nuo Kristės laikų tokių jų šitas kiemas nematė. Paskum pasilenkia ir plaukais kijas. Norušis mato, kaip jai sunku lenktis, bet ji to neboja. Gal iš piktumo ir nusiminimo nori, kad kūdikis gimtų negyvas. Norušį tą mintis net nupurtė.

— Eikš čia, atsisėsk, — pasako garsiai ir taip švelniai, lyg sakytų pačiai Kristei.

Jadvyga pakelia galvą. Kelis akimirksnius žiūri į uošvį, paskum pasako:

— Dar veršiuoko nepagirdžiau.

— Sutaisyk, aš nunešiu. O dabar atsisėsk, noriu pašnekėti. Juk anas išaušėlis turėtų už tave kibirus panešioti, bet jėgu jio nėra, nunešiu ir aš. Seniui juk visada lengviau.

Jis nenorėtų, bet balsas darosi piktas ir aštrus. Širdimi jaučia, kad su moterimis taip nekalbama, bet kitaip negali.

— Nusinešiu, — pasako ji ir ima kibirą.

— Kur išėjo? — nenori nutraukti kalbos uošvis.

— Ar jis kada sako? Į kaimą turbūt, — atsako tyliu ir virpančiu balsu, pakelia kibirą ir pažiūri prieš saulę į dangų, lyg jieškodama skyklės.

— Ar bėga? — paklausia Norušis.

Jis taip gerai buvo sugalvojęs, ką pasakyti, ir dabar vis kas susimaisė, kad tegali kalbėti apie kibirą.

— Ne, — atsako ji, krapštydama pirštu kažin ką prie dugno prilipusį. — Ar šeiminkas mergai kada sako, kur eina, — dar prideda, neatitraukdama akių nuo kibiro.

Norūšiui karšta srovė tvinkteli per galvą ir per krūtinę, bet jis susivaldo.

— Jam tu nebe merga, — visiškai ramiai pasako. — Jeigu man ne merga, tai jis to ne pamanyti negali. Matau, šiand vėl verkei. Atsisėsk. Atėjo laikas pasišnekėti. Šnekėsiu ir su juo, bet pirma noriu pašnekėti su tavim.

Daugiau bus.

DABAR!

\$10

tik

imokėti

26 sav. išmokėjimui

DABAR! IMOKĖJUS TIK \$ 10.00,
perkate 1954 m. M*G* išeigį ne eilutę.
Užėikite šiandieną, užveskite M*G* sąskaitą,
IMOKANT TIK \$ 10.00.
Pasinaudokite 26 savaitėmis mokėjimui.

Morrie Gold
ištaigingą vyrišką aprangą

385 ST. CATHERINE ST. W.
į vakarus nuo Bleury

**VISAD
METAIS
PIRMYN**

59⁵⁰
69⁵⁰

1953-ųjų metų sukaktuvinių

Gegužės 8 d. suėjo 65 metai, kai Vareikių Daržininkuose, Ukmergės ap., gimė Stasys Tijunaitis, mokytojas, seimų narys KD bloke, žurnalistas, redaktorius, spaudos bendradarbis, ypač vaikų laikraščių, išleidęs eilę mokslo populiariacijos knygų.

Rugpjūčio 8 d. suėis 65 metai, kai Sadūnuose, Dusetų val., Zarasų aps. gimė Juozas Buzelis, gydytojas, visuomenės veikėjas, Steigiamojo Lietuvos seimo narys, „Aušrinės“ ir kitų laikraščių bendradarbis. LVLS-gos veikėjas.

Rugpjūčio 13 dieną suėis 65 metai, kai Jogauduose, Mažonoje Lietuvoje, gimė Jurgis Gerulis, kalbininkas, Karaliaučiaus universiteto profesorius, skaitęs paskaitas ir vedęs atskirus lietuvių kalbos kursus ir Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, išleidęs daug kalbotyros srities mokslo veikalų, 1922 metais išleidęs Mažvydo tekstus, 1927 metais — Seno lietuvių skaitymus. J. Gerulis buvo lietuvis, jo motina nemokėjo vokiškai kalbėti, bet jis buvo pasidavęs vokietybei ir nacizmui, net savo pavardę iškreipęs ir rašęs Gerullis ir dėl to neprasmingai ir neprotingai 2 karo pabaigoje žuvo. Gaila jo, kaip gabaus žmogaus, gaila, kad nuklydo nuo tiesaus ir teisingo kelio ir neprasmingai žuvo — sau, tautai ir mokslui.

Rugpjūčio 25 d. suėis 65 metai, kai Barnaulė, Rusijoje, gimė Vladimiras Dubneckis, architektas, Vytauto Didžiojo Muzėjaus, Medicinos fakulteto ir kitų architektūrinės vertės rūmų statytojas, miręs 1932 m. rugpjūčio 10 dieną Karaliaučiuje.

Lapkričio 29 d. suėis 65 metai, kai Sintautuose gimė Pranas Dailidė, žurnalistas, „Lietuvos žinių“, „Lietuvos“ ir po to „Lietuvos Aido“ redaktori-

rius, rašęs eilėraščius ir romanus, užsieniu reik. ministerijos direktorius, Lietuvos atstovas Latvijoje, mokytojas, advokatas, dabar gyvenęs Čikagoje ir daug rašęs spaudoje, politinis veikėjas, buvęs Liaudininkas, paskui Tautininkas.

Gruodžio 14 d. suėis 65 metai, kai Radeikiškiuose, Daugė-

lišio val., Švenčionių ap., gimė Kristupas Čibiras, kunigas, pedagogas, visuomenininkas, užmuštas Vilniuje šv. Mikalojaus klebonijoje laike rusų lėktuvų Vilniaus bombardavimo 1942 m. kovo 23 d. Kun. Čibiras buvo nepaprastų gabumų pamokslininkas, mokėjęs pamokslus statyti klasinės retorikos planu ir puikiai valdęs retorinės kalbos priemones, taurus intelektualas. (d. b.)

LEIDYKLA TERRA ATPIGINO KNYGAS VASARA, ATOSTOGOS GAMTOJE — TAI GERIAUSIA PROGA PRISIIMINTI LIETUVIŠKĄ KNYGĄ. KIEK VIE NA ŠIŲ KNYGŲ ĮDOMI, VERTINGA IR BŪTINA JŲSŲ KNYGŲ LENTYNOJE

1. Marius Katiliškis, UŽUOVEJA, apysakos.....	3,50
2. Antanas Škėma, ŠVENTOJI INGA, novelės.....	2,50
3. Dr. P. Jonikas, LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA.....	3,00
4. Putinas, KELIAI IR KRYŽKELIAI, poezija.....	2,50
5. Kazys Binkis, LYRIKA, poezijos rinktinė.....	2,00
6. Prosper Merimee, KOLOMBA, romanas.....	2,25
7. August Gailit, TOMAS NIPERNADIS, romanas.....	2,50
8. Francois Mauriac, GIMDYTOJA, romanas.....	1,75
9. Luigi Pirandello, PIRMOJI NAKTIS, novelės.....	1,50
10. L. Dovydenas, BROLIAI DOMEIKOS, romanas.....	2,50
11. Kazys Boruta, BALTARAGIO MALŪNAS, rom.	2,50
12. Balys Sruoga, KAZIMIERAS SAPIEGA.....	2,50
13. Balys Sruoga, GIESMĖ APIE GEDIMINĄ.....	2,00
14. Guy de Maupassant, KAROLIAI, novelės.....	2,50
15. Axel Munthe, SAN MICHELE KNYGA I.....	2,50
16. Axel Munthe, SAN MICHELE KNYGA II.....	2,50
17. Pear Lagerkvist, BARABAS, romanas.....	2,25

KITŲ LEIDYKLŲ LEIDINIAI

18. J. Simonaitytė, AUGSTŲJŲ ŠIMONIŲ LIKIMAS.....	3,50
19. A. Baronas, DEBESYS PLĀUKIA PAŽEMIU.....	2,50
20. Šatrijos Ragana, SENAM DVARE.....	2,00
- Pirkdami TERROS leidinių už 10 dol. ar daugiau, gaunate TERROS Knygos Klubo nariams taikomą 30% nuolaidą. Pasinaudokite šiuo papiginiu, ir neteks skųstis mūsų knygų brangumu.

Užsakymams adresas: Terra, 748 W. 33rd Str., Chicago 16, Ill.

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.
CAPITOL FURNITURE CO.

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.
TEL.: LA 8621.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai. Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

**DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS
DE LUXE CLEANERS**

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

LIUDESIO VALANDOI

KREIPKITES PAS

**Laidotuvių Direktorių
C. Halpin Funeral Home Reg'd.**

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM
PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYCIOS
4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.
3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623.
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4538.

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVĖLES, STALTIESĖLES, UŽUO-
LAIDAS ir kt. NEAUŠTOS KAINOS.
288—6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS.
ANGLISKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ
PASIRINKIMAS VIETOJE.
ATLIEKU MENISKĄ DARBĄ.
UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val. Tel. HA 8022
1124 Chenneville St. (kampas Bleury ir Dorchester)
MONTREAL

KAS SKAITO
„NEPRIKL. LIETUVĄ“ —
REMIA LIETUVOS
LAISVĖS KOVĄ!

**Jono LADYGOS
baldų studijoje**

„ARTIS“

priimami užsakymai ir pa-
taisymai sofų, fotelių
(chesterfields). „St. Lo-
uis Textiles“ medžiagų ir
baldų atstovybė fabrikos
kainomis.

Av. Verdun-Regina kampas
TR. 0952

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGSTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.
ANGLISKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUOS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal.
(vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

jėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

**SAMUEL'S
CAR MARKET INC.**

MOKA AUGSTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTO-
MOBILĮ ir KEICIA NT JŲSISKĮ ĮVERTINA AUGŠ-
ČIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS
MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS
GAUSITE GERESNĖMIS SĄLYGOMIS, NEI BET
KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME
VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITES AR
SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui

Mr. HENRY ADOMONIUI

ir

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.

Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-
LAKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŪRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ,
NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIR-
GIMUS ir NELAIMINGUS ATSTIKIMUS. BEND-
RAI SAŽININGAI PATARNAUJA
VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 2363

SAUGU — PATIKIMA — SAŽININGAI!

Mann & Martel

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL. 8481

Daugelio lietuvių išbandyta-patikima nuosavybių pirkimo-pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujamuose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$4.500 įmokėti, \$15.500; Indian Rd. - Howard Park, 7 k., atskiras, stilingas, vandeniui ir alyva šildomas, gar. vieta.

\$4.000 įmokėti, \$17.000; Sunnyside, 9 k., atskiras, mūrinis, 2 vonios ir 2 virtuvės, alyva šildomas garažui vieta.

\$6.000 įmokėti, \$15.500; High Park-Quebec, 6 k., atsk., gražių plytų modernus namas, garaž., rodos, puikus visais atžv.

\$5.500 įmokėti, \$17.000; Dovercourt Bloor W., 11 k., did. ir šviesūs k., 2 virt., garažas, alyv. š., did. paj., puikus mūr.

\$4.500 įmokėti, \$16.500; Bathurst Bloor W., 10 k., mūr., labai dideli ir š. kamb., alyva ir vand. šildomas, ideal. išn.

\$3.000 įmokėti, \$13.000; Dufferin-Bloor; 8 k., mūr., 2 virtuvės, dvigubas garažas.

Turime pasiūlymų: įvairiausių biznių, farmų, gazolino stočių, žemės sklypų ir t. t. Suteikiame paskolas ir morgičius.

MŪSŲ ATSTOVAS

ZIGMAS UMBRAŽŪNAS

mielai Tamstoms suteiks plačią informaciją, aprodys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba

TELEF.: įstaigos OL. 8481

Namų ME 0667

DĖMESIO!

Visuomenės patogumui High Parko rajone naujai atidaryta valymo, prosinimo įmonė.

ATLANTIC CLEENERS DYERS & PRESSERS.

Rūbai išprosimami tuojau (palaukus)

Rūbai priimami ir pristatomi į namus.

Skambinti: MU 2263

2763 DUNDAS W. TORONTO.

(prie Indian Rd. crs.)

Savininkas Br. NORKUS.

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR“

daro pusmetinius ir vienkartinus šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.

Tel. LL. 8871. Prašoma užsisakyti iš anksto.

Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITĖS

Į MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKĄ

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val.

šeštadieniais 10—13 val.

DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto.

Tel. OL 2371

TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖS Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE. Tuo tarpu ĮRENGIAMI NAUJI OIL BURNERIAI ir naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėjimui iki dviejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis: TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951 HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto
Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Fizioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.**DANUTĖ STRAZDAITĖ**

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus Kiekvieną dieną (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO LA 8000, BUTO LY 2048

HAMILTON

PAPILDYMU PEREITO NL Nr.

„Mokslo metų užbaigimas kiemyje, tik 8 mylios nuo Hamiltono. Ši vietovė yra susilaukusi mokytojų sąrašą buvo ap- leista p. V. Untulio pavarde, už ką atsiprašome. Taip pat, knygu vaikams nupirkta ne už 66 dol., bet 72 dol.

Hamiltono lietuvių

reikalais, birželio 29 d. pas Ontario General Attorney D. Porter Toronto lankėsi lietuvių delegacija, kun. dr. J. Tada- rauskas ir KLB Hamiltono vice- pirms K. Baronas. Pasikal- bėjime taip pat dalyvavo ir to- rontietis PC kandidatas į pa- rlamentą S. W. Frilick. Kadan- gi mūsų ministeris V. Gyls atsisakė padėti delegacijai Tei- singumo Ministerijoje augšto pareigūno pasiekimą.

Jau šį šeštadienį

T. Fondo Hamiltono sk. ren- gia linksmą gegužinę naujoje, bet labai lengvai pasiekiamoje vietovėje „The Barn“ vein- yra perpildytas.

Kbr.

Prasidėjus vasaros atostogoms tarp Hamiltono ir Dėdės Sa- mo žemės gyventojų vyksta gy- vas judėjimas: vieni atvyksta į šį Ontario pramonės miestą, kiti vėl iš čia suka Detroito, Buffalo, Čikagos, ar Brookly- no kryptimi. Ypatingai dide- lis judėjimas yra penktadie- niais ir šeštadieniais: pa- grindinėse Hamiltono Main ir King g-vėse matyti labai daug lengvųjų mašinų su USA turis- tais.

Netoli Hamiltono esąs gar- susis Niagara Falls turistais yra perpildytas.

TABAKO ŪKIAI PARDAVIMUI

\$ 4.000 įmokėti. 140 akrų žemės su 23 akrais pasodintu tabaku, traktoriaus ir visos mašinos. Rimta prie- žastis pardavimui. Kaina \$ 46.500 su visu derliu.

\$ 7.000 įmokėti. 60 akrų žemės su 15 akrų pasodintu ta- baku, gerai įrengtas ūkis. Nori skubiai parduoti dėl ligos. Kaina su viskuo \$ 20.000.

Kreiptis pas

CHARLES POCIUS

REAL ESTATE BROKER

Tillsonburg, Ont. Tel. 8293.

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai Jums patarnausim!

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAS!!!**Imperial Auto Collision**

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

Biuro telef.

vienas blokas į pietus

JU 4773

nuo St. Clair

Namų CE 1-3444

TORONTO, Ont.

DĖMESIO! Statu naujas šilvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuojų senas. Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo kros- neles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

John J. ELLIS,

REAL ESTATE

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

MALONIŲ IR SAŽININGŲ PATARNAVIMU MŪSŲ FIRMA ĮSIGIJO GERĄ VARDĄ TORONTO VISUO- MENĖJE. PAS MŪS DIRBĄ VIRŠO ĮVAIRŲ TAUTŲ AGENTŲ. KASDIEN GAUNAME APIE 60 NAMŲ PARDAVIMŲ. TODEL, JEIGU TAMSTA JIESKOSI NAMO, BIZNIO, SKLYPO ir t. t., ATSI- MINK IR SAVO PRIETELIUI PATARK, KAD, VI- SUOSE PIRKIMO - PARDAVIMO — PASKOLŲ GAVIMO REIKALUOSE TAMSTOMS MIELAI PA- TARS IR PATARNAUS

P. LEONAS

TEL. ME 2471

BUTO KE 7425

1072 BLOOR ST. W., TORONTO, Ont.

Dr. N. NovošickisDANTŲ GYDYTOJAS
(Lietuvis)

345 BLOOR St. West

(kampas Bloor - Huron)

TORONTO

Telefonas MI 2003

Priėmimo val. nuo 9 v. iki

5 v. ir pagal susitarimą.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

PARDUODAMI NAMAI

Visose miesto dalyse

Taip pat turime naujų namų

su žemu įmokėjimu nuo 2500

—3000 dol. Mielai Jums pa-

rodysiu ir suteiksiu daugiau

informacijų.

A. TAMULAITIS

Tel. MA 1177

Namų OR 2657

A. W. FARLINGER

Real Estate

2000 Yonge St. Toronto.

Koresp.

VYRIŠKŲ ir MOTERISKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tu- riu didelį pasirinkimą įvairių anglišių ir vietinių medžia- gy. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis,

mielai jums patarnausim!

Didžiausias namų pasirinkimas

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ

PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

Pirkdami ar pardu-

dami pasitarkite su

mūsų ekspertais.

Mes turime šimtus

įvairiausių namų.

Taip pat

duodame paskolas.

Platesnių informacijų ir visais namų pirkimo-pardavimo reikalais kreipkitės

A. Kiršonis V. Morkis B. Sergautis

Telef. KE 9272 ir KE 0415

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin)—TORONTO.

ERNEST RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

Centrinė įstaiga 1172 Bay St., Toronto, Ont.

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FAR- MAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVI

PARDAVĖJĄ:

J. Rukša

BIURO TELEF.

OL 5176

OL 7193

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Telef. EM 6-5798.

HAMILTONAS KVIEČIA VISUS TORONTO, HAMILTONO IR KITŲ VIETŲŲ TAUTIEČIUS ATSLANKYTI Į PIRMAJĄ

DIDELĘ LIETUVIŠKĄ KAIMO GEGUŽINĘ

kuri įvyks ŠEŠTADIENĮ, LIEPOS 18 D. „THE BARN“ vieniemy, 8 mylios nuo Hamiltono, Toronto kryptimi.

GAUTAS OFICIALUS LEIDIMAS ĮVAIRIEMS STIPRIESIEMS GERIMAMS!

Fastaba: Iš Hamiltono į gegužinę važiuoti Toronto kryptimi, 2-ru keliu, o toliau „Queen Elizabeth“ autostrada. Prie trečiųjų judėjimo šviesų pasukti į kairę, į 25-tą kelią, kuriuo pavažiavus ketvirtą mylią—gegužinės vieta. Iš Toronto važiuoti „Queen Elizabeth“, o ties Freeman judėjimo šviesomis pasukti į dešinę, į 25-tą kelią. Kelias į gegužinę bus pažymėtas tautinėm spalvoms. Autobusai iš Toronto ir Hamiltono stočių eina kas valandą. Bilietus pirkti iki Freeman. Išlipsti ties judėjimo šviesomis, kur 25-tas kelias kerta autos sojų kryptį. Prie progos pabūvoti savųjų tarpe ir linksmoj aplinkoj pasidalyti išpūdziais su senais pažįstamais! Pradžią 5 vv. Pabaigą 11,30 vv. * Gros Benni - TFA Kanadoj Hamiltono sk.

Ferri orkestras su mikrofonu! Veiks įvairūs stiprių gerimų ir skanių užkandžių bufetas!

MONTREAL

RUOŠIAMA DIDELĖ IŠVYKA

Montrealio lietuviai šiemet pasigenda gegužinės. Tuo tiks lu ruošiamą didelę gegužinę-pikniką, kuri numatoma liepos 26 dieną. Tai dienai tautiečiai kviečiami pasirošti.

Gegužinė bus gražioje farmoje netoli už miesto. Ten pat miškas, patogios maudynės, didelė dengta su geromis grindimis vieta šokiams, kur bus muzika, bufetas ir staigmenos.

Numatoma, kad iš Amerikos atsilankys visuomenės veikėjai, kurie galės padaryti aktualiomis ir svarbiomis temomis pranešimų.

Prašome sekti sekantį NL numerį, kuriame bus įdėtos visos žinios, nurodyti susisiekimo keliai ir susisiekimo būdai. Kadangi gegužinė vieta lengvai pasiekiamą, todėl vykimą į gegužinę nesudarys sunkumų.

DR. J. MALIŠKA

jau atidarė dnatų gydymo kabinetą ir pradėjo darbą: 5303 Verdun Ave (kampas Melrose), telefonas TR 4547, galima skambinti nuo 9 val. ryto lig 10 val. vakaro.

Sėkmės jaunam gydytojui ir priminimas tautiečiams, kad jie turi didelį patogumą, nes turi savo tautietį gydytoją, išėjusį modernius medicinos mokslus.

POŽEMINIŲ TRAUKINIŲ KLAUSIMAS

Montrealio miesto savivaldybės tebesprendžiamas, bet nelengvai. Prieš dvejus metus buvo sudaryta komisija, kuri turėjo paruošti metro planą. Dabar, pasirodė, kad tas planas nepatvirtintas, ir dar blogiau, kad nesuįsigaudo, kas už tai atsakingas ir kokiomis sankcijomis.

NAUJOS PARAPIJOS SKLYPUS

namams statyti iš varžytynių nupirko: p. Kličius, p. Budrevičienė, pp. Keturkos, pp. Barčauskai ir pp. Kęsgailos. Vienas sklypas negavo pasiūlymo ir bus parduotas laisvai.

IŠ AUGŠČIAUSIOS KANADOS VIETOS

kuri yra CPR geležinkelio per Kordiljerų kalnus, iš Red Pass, Montrealy pas savo brolių viet.

PARDUODAMA

krautuvė - grosernia su leidimu alui.

1730 Frontenac St., Tel. HO 0085

Reikalingas KAMBARYS

mergaitei. Siūlyti HE 7920.

PARDUODAMAS NAMAS

3 butai, akmens frontas, puikiai me stovyje, tinką rooming-house, 2 mašinų garažas. Skambinti DO 0978.

IŠNUOMOJAMAS VASARNAMIS

su elektra, upė, prieinama kai na. 35 mylios nuo Montrealio. Teirautis tel. CA 5513.

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

prima: 9 a. m. — 10 p. m.
5303 Verdun A., Verdun,
Telef.: TR 4547.

Dr. E. Andrukaitis

956 Sherbrooke E.
Tel. CH. 7236

Sukilimai Europoje

Praneša „NL“ bendra darbis Berlyne.

Birželio pradžioj save vadinanti darbininkų valdžia viso R. Vokietijoj darbininkams sumažino uždarius ir pakėlė dar bo normas. Ši savo žygį per spaudą teisingo, kad ikišiol darbininkai, pažeidžiant ekonomijos įstatymus, iš visuomenės daugiau gavo, kaip jiems priklausė.

Pagal naujus uždarius paprastas darbininkas, ikišiol gavęs už darbo valandą 1,10 markių, už tą patį laiką gavo 78 pfenigius. Jo savaitinis uždarius nuo 52,8 markių nukrito iki 43,44.

Šioji suplyšusios darbininkų kišenės operacija buvo pagrindinis akstinas darbininkų revoliucijos R. Vokietijoj, kuri jokiū būdu nėra pasibaigus, nes, tankams prabilus, žmogaus balso nesigirdi.

Sukilėliai išlaisvino politinius kalinius.

Revoliucija spontaniškai kilo viso R. Vokietijoj, vos išgirdus pirmas žinias apie įvykius Berlyne. Ir, tai išsidėmė, stipriausiai pasireiškė ten, kur komunistai darbininkus laikė savo nesugriaujamą pili mi. Pasirodė, kad pačioj zonos gilumoj revoliucija daug aštresnėmis formomis nuriedėjo, kaip kad Berlyne. Magdeburge darbininkai puolė tei singumo įstaiga, Mersburge ir Hallėje išleido iš kalėjimų kalinius, kone visose vietovėse sunaikintos enkavedės įstaigos bylos, daug sulaužytas kaulais tardytojų valst. gynėjų!

Visi miestai revoliucijos metu nusėti įstaigų bylomis, sunaikinti įštai, išlaužyti kalėjimų vartai, visur mėtėsi portretai, nuo kritinių dingo ordenai, visur vyko medžioklė pasižymėjusių komunistų pareigūnų...

Visi metė darbą.

Galima pasakyti, kad kone visos zonos įmonės, visas gyvenimas, iki pasirodant rusų tankams, buvo sustojęs. Pradžioje bandė demonstrantai nesigriežti naikinimo, bet kai darbininkų lava išsiliejo gatvėn, žinoma, nuotaikos išsiūbavo ir to išdavo prasiėdę geležinkelio ardymas, milijoninius nuostolius atnešė gaisrai, užgeso metalo liejyklose krosnys. Didžiausios Europoj „Leuna-Werke“ cemijsos įmonės daugiau kaip 24 tūkstančiai darbininkų neatvyko į darbą. Ir šiandien dar, po dviejų savaitų, daugumos fabrikų darbas vyksta vos 80 proc. Didžiųjų fabrikų priežiūrą perėmė r. kariuomenė.

Areštų bangos nesiliauja.

Vakary Berlynas nuo visos zonos hermetiškai izoliuotas, tik trijose vietose veikia 3 per einamieji punktai turistams ypatingus leidimus. Pabėgėliai labai reti. Sunku pasakyti, kiek žmonių žuvo, kiek jų sužeista. Esėdės geštapo vadas Zaissers savo pirmam pranešime mini žuvus 25 asmenis ir 378 sužeistų. Laidininkai gi tvirtina, kad vien tik į universiteto chirurginės klinikos skyrius 6. 17. atvežta per du šimtus sunkiai sužeistų. V. Berlyne palaidota apie dešimtį nuo kulkų mirusių. Beveik kiekviename didesniame mieste yra karo lauko teismo sušaudytų. Areštai nesiliauja. Mokyklos sandėliai perpildytos areštuotaisiais. Pirmas šešiaš dešimties vagonų traukinys su areštuotaisiais išvyko į Rusiją.

Kaltina „imperialistus“ ir save Viena gerkle komunistai puola vakarus, kam jie siūnčia „fašistinius agentus“ neramumų kelti, o kita gerkle verčia pamazgų kibirus tiesiog ant savo galvų ir mėgina nusikratyti sa

vo kaltės, žadėdami pagerinti maisto davinius, kalba apie suteikimą leidimų pirkimui drabužių, avalų. Ir, teisybė, kai kuriuose, didesniuose miestuose iš valstybinių atsargų jau pardavinėjama medžiagos ir maistas gyventojų nuraminimui. Tuo suduotas smūgis ir juodajam turgui, nes po pirmųjų revoliucijos dienų duonos kepalukas juodajame turguje kainavo 80 markių, svaras kruopų — 30 markių.

„Liaudies policija“ nepatikima.

Daug vilčių teikusi „liaudies policija“ pasirodė nebuvo linkusi šaudyti į savo gatvė demonstruojantį brolių ar seserį. Daugumoj vietų visi daliniai įsijungė tarp demonstrantų, kiti metė uniformas ir pasislėpė. Šiuo metu kaip tik vyksta policijos valymas, sušaudymai karininkų, o geštapa (SSD) vi siškai į savo rankas perėmė rusiškąjį MVD. 75.000 „i. policininkų“ siūnčiami kasyklų darbams.

Visas kraštas reikalauja panaikinti SED diktatūrą.

Kokiai dešimčiai dienų pradžios, SED sugalvojo šaukti su rinkimus „laisvosios diskusijos“. Berlyne, apstatė ginkluotais sargybiniais, darbininkus atvarė prie SED valdžios rūmų pareikšti ištikimumą valdžiai. Susirinkimuose suvaryti darbininkai nė puse žodžio neprisidėjo prie „laisvų diskusijų“. Zonos gilumoj darbininkus į susirinkimus veža dengtuose sunkvežimiuose, juos lydi durtuvus užsimovę rusai.

Įvykiai parodė, kad SED be rusų durtuvo nėra pajėgi kraštą valdyti nė kelių valandų. Nė vienas valdžios viršinė sėdįs komunistas revoliucijos dienomis nesugebėjo savarankiškai veikti. Pirmuosius darbininkų reikalavimus revoliucijos išvarkėse patenkino, bet šiandien visa zona šaukia pašalinti SED diktatūrą, kuri gyventojus nutildė, į juos atsukus T 34 tankų vamzdžius.

Šaudomi ir rusų kareiviai

Kaip tik pranešė, kad netili Magdeburgo vienoj miško stovykloj sušaudė 18 rusų kareivių, atsakiusių šaudyti į kalėjimą apsupusią minią.

SUKILIMAS IR LENKIJOS

Į Berlyną atbėgusių tvirtinimu, birželio 20 d. sukilimas prasidėjo ir Lenkijoj, kuris apima plačią darbininkiją, studentiją ir kariuomenę. Nuo birželio 29 d. Silezijos pramonėj sustojęs darbas, kaip Beut hene, Gleiwitz, Katowitz, Breslau, Kionigshutte, Dabrowoj, Gornicoj, Rybnike, Tarnowitz ir Ratibore. Kaip ir Rytų Vokietijoj, Lenkijos gyventojai masinėse demonstracijose reikalauja komunistinės valdžios atsistatydinimo. Milicija laikosi pasyviai. Netoli Kionigshutte partizanai sprogdino 17 tankų.

Vyr. kariuomenės vadas marš. Rokosowski visoje Silezijoje, Varšuvoje ir Krokuvoje paskelbė išimties stovį. Kone visi R. Berlyne nuo sukilimo gatvėse budėję tankai, liepos pirmomis dienomis skubiai išvyko į Lenkiją. Pirmus susirėmusius su sukilėliais atvykę tankai turėjo Kiustrinė ir anapus Oderio likusioj Frankfurto miesto daly. Per Petrinės Krokuvoje 30.000 demonstrantų ir 1.500 studentų — pirmieji prie Rotušės, antrieji universitete — reikalavo valdžios pasitraukimo. Sekančią dieną ten pat įniršusi minią puolė ro tušė ir kalėjimai. Keli valst. gynėjai ir 4 kalėjimų priežiūrė

TORONTO

KARALIAUS MINDAUGO STOVYKLA.

P. Narušio ūkyje prie Medad ežero atidaryta vaikams Karaliaus Mindaugo vardu vasaros stovykla, kurioj jau nuo liepos 5 d. stovyklo 100 liet. vaikų. Tai yra bandymas lietuviškumui palaikyti vaikų tarpe. Jie šioj stovykloj kalba tik lietuviškai. Stovyklos atidarymą sveikino konsulas V. Gylys, J. Matulionis, kun. Dr. T. Darauskas ir stovyklos viršininkė p-lė Prapuolenytė.

KANADOS LIETUVIŲ TAUTININKŲ SUVAŽIAVIMĖ,

įvykusiame liepos 4 d. Torontė, dalyvavo skyrių atstovai, centro organizacijos atstovai V. Rastenis ir dr. Nemickas ir svečiai. Pirmininkaujant agr. K. Andruškevičiui, nutarta KLTs Centro Valdybos būstinė palikti Montrealyje. Pirmininku išrinktas K. Andruškevičius. Valdybą sudaro: A. Lapinas, Z. Lapinas, St. Kęsgaila ir A. Drevinskienė. Į Rev. k-ją įeina: p. Kiršonis, p. Budreika, p. Kuolas, p. Juškevičienė ir p. Paršeliūnas. Garbės Teisimas: J. Juodviršienė, E. Valys, ir J. Satkevičius.

DĖL SKLYPO PRISIKELIMO BAŽNYČIAI.

Naujai įsikūrusios Toronto liet. parapijos vadovai ieško naujai bažnyčiai statyti tinkamo sklypo. Esą sklypa jie yra veik apsirinkę College gatvėje tarp Dovercourt ir Rusholme gatvių, kas nuo senosios liet. bažnyčios tebūtų vos viena mylia nuotolio.

Atsižvelgiant į tai, kad Torontė vakaruose High Parko rajone yra apsigyvenęs labai didelis lietuvių skaičius, kurie pageidauja High Parko rajone turėti naująją bažnyčią, iškyla gana opus klausimas: ar sklypo parinkimas išspręs Torontė liet. parapijinę ir kartu tautinę problemą?

Tėvai Pranciškonai sakėsi tojų pakarti. Gelež. linija Frankfurt — Lietuvos Brasta ir Varšuva — Krokuva keliose vietose partizanų išardyta. V. Orija.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŠERKŠNYS Antanas

Taiso įvairių rūšių laikrodžius. Darbas garantuojamas 1 m. Taip pat taiso auksinius žiedus ir kt. aukso išdirbinius. 256 Crawford ir Dundas g-vių kampas, TORONTO.

Kalbinė pagalba teismuose, išuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARASYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

PIRMOJI LIETUVIŲ

Real Estate Istaiga

TORONTE.

NUOSAVYBĖS ARBA BIZNIO PIRKIMO AR PARDAVIMO REIKALAI, PASKOLŲ GAVIMO, NAMŲ AR BIZNIO APKAINAVIMO IR TEISINGO PATARIMO REIKALAIŠ KREIPKITES Į MŪSŲ ĮSTAIGĄ BE OBLIGACIJOS.

ESU TORONTO Miesto gyventojas per paskutinius 25 metus.

AL GARBENS - Garbenis

REAL ESATE AND BUSINESS BROKER

1486 DUNDAS ST. W., TORONTO, Ont.
Telefonas LO 2738. Vakaraš HY 1543.